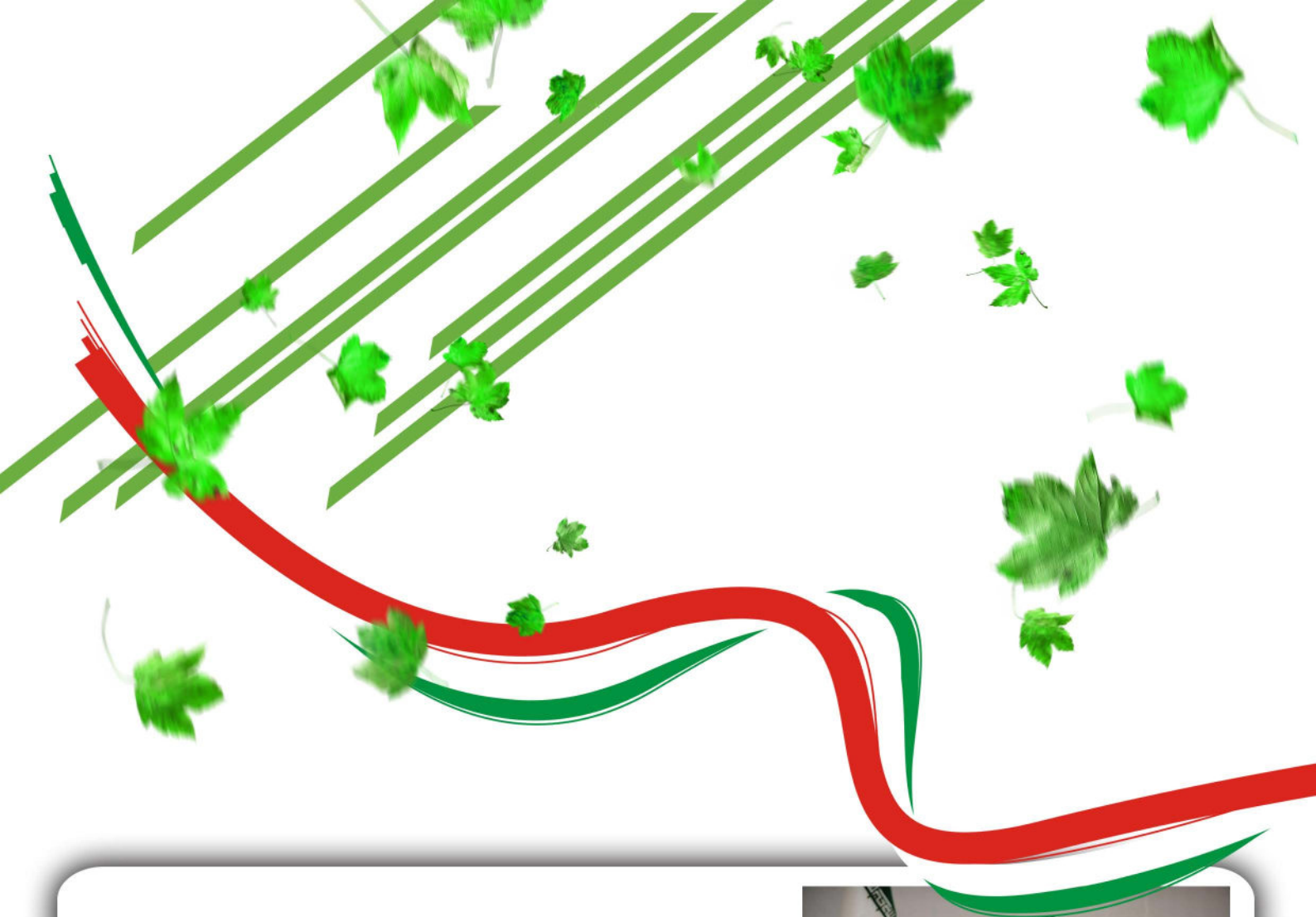

- ▶ مصاحبه با مدیرکل سازمان محیط زیست استان اردبیل
- ▶ مصاحبه با معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه محقق اردبیلی
- ▶ توسعه پایدار و محیط زیست
- ▶ بازاریابی ، حلقه کلیدی توسعه پایدار بخش کشاورزی
- ▶ مهاجرت های محیط زیستی و مشاغل سبز
- ▶ مدیریت پسماند در کشورهای آلمان و ژاپن

مسئله محیط زیست، مسئله این دولت یا آن دولت، مسئله ی این شخص یا آن شخص و مسئله این جریان و یا آن جریان نیست بلکه موضوعی کشوری و ملی است که باید برای حل مشکلات مرتبط با آن، همه دست به دست یکدیگر دهند.
(مقام معظم رهبری)

اصل پنجاهم (۵۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران:

در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می گردد. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند، ممنوع است.

نشریه گاهنامه فرهنگ و محیط زیست - دانشگاه محقق اردبیلی

سرمدبیر و مدیر مسئول: اسماعیل جودی

با همکاری:

دکتر ترجم مصری، معاونت محترم آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه محقق اردبیلی

مهندس محمد خداپرست، مدیر کل سازمان حفاظت محیط زیست استان اردبیل

دکتر غلامرضا هادربادی، متخصص توسعه روستایی. دکتری مدیریت محیط زیست، استادیار آموزش و عضو هیات علمی موسسه

علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی

حجت الاسلام دکتر محمد شعبان پور

دکتر غلامرضا احمد زاده، مدیر تربیت بدنی و فوق برنامه دانشگاه محقق اردبیلی

دکتر رضا رضائی، فعال محیط زیست

مهندس محمد بضاعت پور، کارشناس مدیریت تربیت بدنی و فوق برنامه

هیئت تحریریه:

مهندس اسماعیل جودی، مهندس میلاد علیزاده، مهندس سما انصاری، اعضای کانون محیط زیست

انتشارات: چاپ نوین گرافیک

گرافیک: مهندس حسین درخشان

تاریخ انتشار: آبان ۱۳۹۷

فهرست ...

- سخن مدیر مسئول ۴/
- مقدمه ۵/
- محیط زیست از منظر قرآن و روایات ۶/
- مصاحبه با مهندس خداپرست مدیر کل سازمان محیط زیست استان اردبیل ۸/
- مصاحبه با دکتر مصری معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه محقق اردبیلی ۱۰/
- معرفی استان اردبیل ۱۲/
- اثر ملی سبلان، دریاچه سبلان ۱۳/
- پنج چالش اصلی محیط زیست کشور ایران ۱۴/
- توسعه پایدار و محیط زیست ۱۶/
- مدیریت پسماند در کشورهای آلمان، ژاپن، آمریکا و روسیه ۱۸/
- بازاریابی، حلقه کلیدی توسعه پایدار بخش کشاورزی - دکتر غلامرضا هادربادی ۲۰/
- آلمان، الگوی استفاده هوشمندانه از آب ۲۴/
- پتروشیمی آب برترین صنعت کشور ۲۴/
- معرفی تالاب شورابیل ۲۵/
- مهاجرت های محیط زیستی و مشاغل سبز ۲۶/
- مصاحبه با کارگر محترم فضای سبز شهرداری اردبیل - آقای فرهاد متین ۲۷/
- کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی (معرفی و بخشی از اساسنامه کانون) ۲۸/
- برخی از فعالیت های صورت گرفته در کانون محیط زیست ۲۹/
- درختکاری با شعار هر دانشگاهی یک نهال ۳۰/
- بازدید از سایت احیای مرال فندقلو ۳۱/
- بازدید از موزه تاریخ طبیعی اردبیل ۳۳/
- اولین نشست دانشجویان حامی محیط زیست منطقه ی غرب کشور ۳۴/
- بازدید از منطقه دشت آهوان سهرین زنجان ۳۶/
- چهارمین نشست باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی ۳۷/
- منابع ۳۹/

سخن مدیر مسئول

که ضمن انقراض نسل تعدادی از زیست‌مندان کره زمین، زندگی و سلامت نسل بشر را نیز به شدت به مخاطره می‌اندازد.

در این نشریه اندیشیده ایم خوانندگان گرامی را به طبیعت دوستی و حفاظت از محیط زیست تشویق کرده و اندک بازسازی فرهنگی را در بین قشر فرهنگی جامعه ایجاد کنیم و توانسته باشیم اندکی از وظیفه انسانی خود را ایفا نموده باشیم زیرا وظیفه انسانی ایجاد می‌کند از طبیعت که نشانه ای از قدرت لایزال خداوند است را حفظ نموده و آن را پاس بداریم.

از تمامی عزیزانی که در تهیه این نشریه زحمت کشیده‌اند کمال قدردانی و تشکر را دارم.

امروزه در دنیا به طور عام و در کشور ما ایران به طور خاص واژه محیط زیست و حفاظت از آن بسیار مطرح و جاریست. با توجه به مشکلات محیط زیستی اخیر از قبیل جنگل زدایی، تخریب مراتع، کویرزدایی، افزایش آلودگی‌های آب و خاک و هوا، اسیدی شدن آب‌های شیرین، فرسایش خاک‌های حاصلخیز، افزایش پسماندهای خانگی و صنعتی، مورد تهدید قرار گرفتن گونه‌های گیاهی و جانوری محیط زیست و حفاظت از آن به عنوان اصلی‌ترین دغدغه‌ی کشور محسوب می‌شود.

انسان‌ها با نگاهی استیلا جویانه نسبت به طبیعت، محیط زیست را فدای تمایلات خودخواهانه خود قرار داده‌اند

محیط زیستی مطلوب است که وضعیت طبیعی سیمای مناظر، زیست بوم ها، زیست مندان، ذخایر ژنتیکی، منابع و عناصر حیاتی آن حفظ شده باشد و جسم و روان انسان ها و جوامع انسانی از سلامت و صحت مطلوب برخوردار باشند.

موضوع رشد و توسعه پایدار از مباحث مهم در حوزه کشاورزی، محیط زیست و منابع طبیعی است. توسعه پایدار در حقیقت ایجاد تعادل میان توسعه و محیط زیست است، توسعه پایدار تنها بر جنبه زیست محیطی تمرکز ندارد بلکه به جنبه های اجتماعی و اقتصادی آن هم توجه می کند.

توسعه پایدار محل تلاقی جامعه، اقتصاد و محیط زیست است. برنامه ریزی و مدیریت صحیح و اصولی برای نحوه بهره برداری از منابع طبیعی، مهمترین هدف توسعه پایدار و تضمین کننده جوامع انسانی بخصوص نسل های آینده در زیست بوم هاست.

مدیریت و کاهش پسماندهای شهری، صنعتی و ویژه و بازیافت آنها از زمانی که پسماند تولید تا به بازیافت میرسد باید مد نظرگرفت یعنی بتوانیم جوری برنامه ریزی و مدیریت را انجام دهیم تا اصلا پسماند تولید نشود یا اگر تولید هم میشود اندک باشد و به جای اینکه همه پسماند ها با هم جمع آوری شود به سان کشور های پیشرفته بتوانیم هر کدام را در زمان مناسب و در شرایط خاص خود به کمپوست و ... تبدیل کنیم.

امید براینست که ما هم بتوانیم فرهنگی که سالیان دور داشته ایم را بازسازی کنیم و هیچ دغدغه محیط زیستی نداشته باشیم.

طبیعت به سان مادری مهربان می ماند که انسان را در دامن خود می پروراند و همه سرمایه های خود را به پای او می ریزد تا به حال همه موجودات تلاش کرده اند که به قانون و نظام طبیعت احترام گذاشته و خود را با آن سازگار کنند در این میان این انسانها هستند که روند طبیعی محیط زیست را دگرگون ساخته و هرگونه تغییرات و تحولات را در آن شکل می دهند تا به اهداف سودجویانه خود برسند.

روز ۱۵ خرداد (۵ ژوئن) در سراسر جهان به عنوان روز جهانی محیط زیست گرامی داشته می شود که در سال ۱۹۷۲ سازمان ملل متحد این روز را به روز محیط زیست نامگذاری کرد که هدف از آن جلب توجه عمومی به مسائل محیط زیست و ترویج مشارکت با هدف برخورداری همه ملت ها از آینده ای امن و سعادت مندانه تر می باشد.

دو مسئله عمده عصر حاضر و جامعه نوین، اکولوژی و موضوع جمعیت است. تخریب محیط زیست، انفجار جمعیت، تغییر ارزش های اجتماعی و آلودگی محیط زیست از جمله مسائلی هستند که امروزه توجه بسیاری از کشورها، دولت ها، سازمان ها و مردم را به خود مشغول کرده اند.

برخی مسائل تغییر زیست محیطی جهانی ناشی از فعالیت انسان است که می توان به مواردی نظیر محو تنوع حیاتی گونه ها، توزیع و کاربرد مواد خطرناک شیمیایی از جمله آفت کش ها برای حیات، کیفیت استفاده از آب و دیگر منابع طبیعی، ضایعات شهری، شیمیایی، سمی، رادیو اکتیو و ... اشاره کرد.

دستان کوچک فرزندانمان، آینده خود را از دستان ما طلب می نمایند. همانگونه که ما محیط زیست امروز را از پدران و مادران خود به امانت گرفته ایم به فرزندانمان امانت بسپاریم.

محیط زیست از منظر قرآن و روایات

همه چیز در جهان آفرینش بر پایه ی نظم و عدالت استوار است و هر چیزی به اندازه لازم آفریده شده است، (قمر ۴۹-) این نتیجه به دست می آید که نا به سامانی های موجود در طبیعت و آلودگی های زیست محیطی ناشی از بهره وری نادرست از طبیعت و منابع آن است. فعالیت های انسان برای رسیدن به رفاه و توسعه اقتصادی و اجتماعی، خود باعث تخریب محیط زیست شده است. این تخریب آنچنان در وضعیت آب و هوای کره زمین، دگر گونی ایجاد کرده که سلامتی و حیات او و سایر موجودات زنده را به خطر انداخته است. شرایط به وجود آمده به حدی وخیم است که امروزه از آن به عنوان «بحران محیط زیست» یاد می شود. برای رهایی از این بحران باید به اصول اخلاقی و متون دینی به ویژه اسلام مراجعه کنیم، زیرا مبنای پیدایش بحران زیست محیطی کنونی، بحران اخلاق در میان انسان هاست. قرآن کریم سرشار از آیه هایی است که بر حراست از منابع طبیعی و خدادادی تأکید دارند. آیات مبارکه سوره الرحمن ضمن بیان نظم و تعادل در طبیعت در آیات هفت و هشت انسان را از تجاوز به طبیعت منع کرده است و در این زمینه هشدار می دهد.

با نگاهی به آیات و روایات و سیره ی اهل بیت (علیهم السلام) روشن می گردد که هیچ مکتبی مانند اسلام به طبیعت و محیط زیست اهمیت نداده است. اهمیت محیط زیست در اسلام در مورد برخی از پدیده های طبیعی مانند درخت، بیش از بقیه است. در قرآن کریم به برخی از درختان و یا میوه های آنها اشاره مستقیم شده و حتی به آنها سوگند یاد شده است. اهمیت درختان و نگهداری از آنها و کاشت نهال در سخنان معصومین (ع) نیز به خوبی دیده می شود. از سوی دیگر، قرآن کریم در بسیاری از آیات، انسان ها را به مطالعه طبیعت و عناصر آن فرا خوانده است. همچنین بسیاری از سوره ای قرآن کریم به نام یکی از عناصر طبیعت خوانده میشوند، مانند سوره شریفه بقره، رعد، نحل، نور، عنکبوت، نجم، فجر، شمس، حدید، لیل، قمر، تین، ناس و خداوند منان، سرنوشت بشر را به گونه ای رقم زده است که در دامان طبیعت رشد کند و به آن نیازمند باشد. طبیعت به شکلی خلق شده است که در خدمت انسان باشد و نیازهای او را برطرف کند. با در نظر گرفتن این نکته که به حکم قرآن کریم:

با دقت نظر در این آیات و روایات در می یابیم که هشدارها و توصیه های محیط زیستی بسیار پیش تر از آنچه که در منابع غربی و دنیای صنعتی مطرح شود در دین مبین اسلام و از سوی قرآن، حدیث و روایات ذکر شده است اما عدم توجه به آنها و سوء استفاده از مواهب طبیعت بی شک باید ما را به فکر وادارد. محیط زیست مسئله ای نیست که فقط آن را محدود به یک زمان و یک مکان خاص بدانیم بلکه مسأله ایست مربوط به تمامی زمان ها، مکان ها و همچنین تمامی ابناء بشر، اما برای مسلمانان این مسأله باید مسأله ای دینی در نظر گرفته شود و با استمداد از متون دینی و پیروی از قرآن، سیره پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)، ائمه معصومین (علیهم السلام) و دیگر بزرگان دینی به حراست و پاسداری منابع خدادادی پرداخت و به وسیله حراست از محیط زیست، خدای خود را برای خلق این نعمت ها شاکر بود.

از غرور و اغرش و از الله ما قبل الناس عملاً الخ لا طیب منه
 زراعت کنید و درخت بکارید؛ به خدایم آدمیان کاری برز و پاک تر از زمین نگر و دراز
 فصل آذوقه، ج ۱۰۳، ص ۸۸

قرآن کریم همچنین در آیات مکرری به عدم اسراف و استفاده بی رویه از منبع آبی هشدار می دهد چنانکه در آیه ۳۱ سوره الاعراف می فرمایند: « يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ » ای فرزندان آدم جامه خود را در هر نمازی بر گیرید و بخورید و بیاشامید [ولی] زیاده روی مکنید که او اسراف کاران را دوست ندارد».

از سوی دیگر در آیات دیگری انسان را به عمران زمین و آباد کردن آن سفارش می کند از جمله در آیه ۶۱ سوره هود: « يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ ؛ او خدایی ست که شما را از زمین بیافرید و عمران و آبادانیش را به شما واگذاشت».

همچنین در مورد عدم آلوده کردن منابع آبی و مورد مصرف مردم از ائمه معصومین (علیهم السلام) روایت های مختلفی وجود دارد از جمله آنها امام جعفر صادق (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند: «پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از اینکه انسان در کنار چاه آب و رود خانه که مردم از آنها آب بر میدارند و در زیر درختان بارور برای قضای حاجت بنشینند نهی کرده است».

مصاحبه

مهندس محمد خداپرست مدیر کل حفاظت محیط زیست استان اردبیل

چهارگانه سازمان، شناسایی و ارتقای سطح مناطق طبیعی و احیاء تالاب نئور و مباحث مدیریت پسماند شهرکهای صنعتی و شهری و پایش آنها اشاره نمود.

در مورد چالش ها و دغدغه های اصلی استان اردبیل برایمان بگویید؟
اولین مورد، خشک سالی و کم آبی در استان می باشد که در کل کشور نیز وجود دارد.

و در این زمینه مصرف بهینه آب، افزایش راندمان کشاورزی و بخش شرب و بهداشت بسیار مهم و ضروری میباشد و دومین مورد ساماندهی و مدیریت انواع پسماند بوده و مورد سوم مدیریت اصولی و صحیح پساب های شهری و شهرکهای صنعتی و واحدهای صنعتی می باشد.

آیا تنش آبی در استان اردبیل وجود دارد و در بحث آب در چه شرایطی قرار داریم؟

از سال ۱۳۵۰ تاکنون ۶۴۰ میلیون متر مکعب از آب های زیر زمینی کاسته شده است. در دنیا بحثی مطرح است که آب های تجدید پذیر در سطح کشور

تبریک میگوییم و خوشحالم که کانون محیط زیست در دانشگاه محقق اردبیلی تشکیل یافته و با ما همکاری میکند، و ما همیشه استقبال میکنیم که اهداف سازمان محیط زیست را به پیش ببریم، اصل پنجاه قانون اساسی، سیاست های کلی نظام در حوزه محیط زیست و بخشی از چشم انداز ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، برنامه ششم توسعه که در حال پیگیری بندهای مرتبط هستیم و همچنین سیاست ابلاغی از سوی ریاست محترم سازمان میباشد.

جناب خداپرست میتوانید درباره اولویت های کاری سازمان محیط زیست توضیحی ارائه دهید؟

از جمله مهمترین اولویت های ابلاغی در دولت دوازدهم می توانیم به آلودگی هوا در کلان شهرها، مقابله با ریزگردها، رعایت حقایق های زیست محیطی و بحث پسماند اشاره کنم و در این زمینه نیز تدابیر و برنامه هایی نیز در دست اقدام می باشد که علاوه بر آنها موضوع حفظ تنوع زیستی، مطالعه و اجرایی نمودن طرح مدیریت مناطق

در مورد پسماند کشاورزی و پسماند صنعتی چه اقداماتی انجام گرفته است؟

چون استان اردبیل قطب کشاورزی محسوب می شود پس مدیریت پسماند کشاورزی مهم است. در این میان مسائلی مانند ۱- بحث سوزاندن ضایعات کشاورزی ۲- بحث کشت نایلونی و چند موضوع دیگر را میتوان بحث کرد. سوزاندن ضایعات کشاورزی در قانون جرم محسوب میشود و با این کار برخورد میکنیم، در باب کشت نایلونی همکاران ما در شهرستانهایی نظیر بيله سوار و پارس آباد عمل شده و علاوه بر آموزش آنها از آنها تعهد گرفته اند که پس از کشت محصول، تمامی نایلون ها را جمع آوری کنند و به محل دفع زباله انتقال دهند و زمین را پاکسازی کامل نمایند. در زمینه پسماند صنعتی بانک اطلاعاتی تشکیل داده ایم و مطالعه انجام میدهیم و اطلاعات را در اختیار همکاران قرار میدهیم که پسماند باید در کجا دفن شود و روی این کار نظارت داریم.

پسماند ویژه، به چه پسماندهایی گفته میشود؟

پسماند ویژه شامل مواردی نظیر لجن های مخازن نفتی، روغن آسکارول میباشد. برخی مراکز وجود دارد در خارج از سطح استان که شرکت های ذیربط پسماند ویژه را ارسال میکنند. در پسماند این بخش ها را پیگیر هستیم و خوشبختانه قدم های خوبی را برداشته ایم.

در رابطه با ممنوعیت استفاده از ظروف پلاستیکی که در برخی کشورها انجام میشود نظرتان چیست و ما که میگوییم کشور ما از آنها جلوتر هست آیا این طرح در کشور ما اجرا میشود؟

در سازمان طرحی مطرح است که به جای ظروف پلاستیکی که حتی تا ۵۰۰ سال طول میکشد تا تجزیه شود از ظروف تجزیه پذیر استفاده شود و بر ظروف پلاستیکی توسط قانون گذار مالیات سبز اعمال شود و مردم را در استفاده از ظروف پلاستیکی منع کنند و در عوض فرهنگ سازی شود و از ظروف زود تجزیه پذیر استفاده کنند. اخیرا شرکتی به وسیله فناوری نانو، کیسه هایی تولید کرده اند که کیسه ها در مدت اندکی تجزیه میشوند که هم نسبت به سایر کیسه های پلاستیکی هم محکم بوده و هم صرفه اقتصادی دارد. در کار گروه مدیریت پسماند مصوب شد که مراکز بهداشتی درمانی از این کیسه ها استفاده کنند. در بحث آموزش، فرهنگسازی و مشارکت مردمی باید کار زیادی انجام دهیم و اقداماتی هم انجام داده ایم و سعی کردیم تا بتوانیم آموزش صحیح بدهیم.

ها و مناطق، اگر ۲۰٪ از آن مصرف شود مطلوب به حساب می آید، اگر ۴۰٪ مصرف شود تقریبا مصرف قابل قبول بوده و اگر بیش از ۴۰٪ باشد شرایط بحرانی و فوق بحرانی تلقی میشود. میتوان گفت در کشور ایران و همچنین استان ما بیش از ۸۰٪ آب های تجدید پذیر مصرف شده است و مانیز در بحث وضعیت کیفی آب، منابع آلاینده و فاضلاب شهری و پساب های که به رودخانه، طبیعت و خاک وارد میشود را به صورت یکپارچه پایش و کنترل می کنیم و در کل آب مهمترین عامل محسوب میشود..

در مورد پسماند در سطح شهرو پسماند بیمارستانی لطفا توضیحاتی بفرمایید؟

برخی شهر ها دارای مجوز زیست محیطی میباشد، ولی ساماندهی مناسب در محل انجام نمیگردد. و پیگیر هستیم که در سطح استان مطالعات مدیریت جامع پسماند انجام یابد. پسماند که تولید شد اولاً باید کمینه سازی کنیم، از جمع آوری تا دفع نهایی در این مطالعات جامع آمده شده است و در برخی شهر ها مکان یابی میکنیم و کار گروه مدیریت پسماند استان در سطح استان به ریاست (معاونت محترم عمرانی) به صورت متناوب تشکیل شده که در آن موارد مربوط به پسماند شهری، بحث آموزش در زمینه پسماند که در سال جاری حدود ده کارگاه آموزشی و هم اندیشی برای شوراها، دهیار ها، شهردارها گذاشته ایم. و میخواهیم کل شهرهای استان را تحت پوشش قرار دهیم. در مورد پسماند بیمارستانی: پانزده بیمارستان در سطح استان فعالیت میکند که چهارده تا از این بیمارستان ها پسماند عفونی تولید میکنند که مکلف شده اند در سیستم هایشان سیستم اتو کلاو (بی خطر سازی زباله های عفونی) را انجام دهند و پسماند عفونی را بی خطر ساز کنند. سازمان محیط زیست و دانشگاه علوم پزشکی بر کار آنها نظارت دارند، به طور متناوب نمونه برداری میکنیم که آیا بی خطر سازی انجام شده یا نه! نهایتا پسماند ها در محل مخصوص جمع آوری شده و به صورت جداگانه دفن میشوند. در مورد مراکز بهداشتی درمانی (مطب ها، درمانگاه ها، آزمایشگاه ها، دانیز شکی ها و...) بخش خصوصی وارد کار شده که با این مراکز قرارداد بسته و طبق قرارداد پسماند آنها را جمع آوری و بی خطر سازی میکنند.

مصاحبه

دکتر مصری معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه محقق اردبیلی

زمین به عنوان یک معدن استفاده میکنیم و مواد معدنی موجود در زمین را به مصرف میرسانیم که این هم دیگر پدیده ی تاثیر گذار بر محیط زیست میباشد.

در کنار این کارها می آییم به خاطر اینکه در کشاورزی، محصولات پربراری داشته باشیم ما در خود محصولات تغییراتی را ایجاد میکنیم و واریته های موجود در منطقه را با واریته های محصول جایگزین میکنیم تا در واقع با کاشت یک گیاه محصول بیشتری را بدست آوریم و این در مورد میوه ها بسیار مشهود بوده و روز به روز درختان بومی کم شده و درختان پر بازده جای آن را میگیرند، محصولات صنعتی جایگزین محصولاتی میشود که قبلا به صورت سنتی کشت میشدند .

با استفاده از سموم و کود حشرات و گیاهان محیط را که با محیط آداپته هستند را از بین میبریم تا گیاهی که در نظر داریم را در آن منطقه رشد و رواج بدهیم.

صحبت از محیط زیست در واقع یک صحبت سهل و ممتنع میباشد. سهل از این جهت که وقتی به پیرامون و اطراف نگاه میکنیم ، تمام منابع طبیعی و محیطی را میبینیم که در آن زندگی میکنیم ، انسانها و تمامی موجودات هر کدام فلسفه ی وجودی خاصی دارند و تکمیل کننده حیات زمین و موجودات دیگر هستند. مولفه ای که از لحاظ انسانی در شکل گیری آن موثر است تغییراتی است که به واسطه کار های کشاورزی، کارهای صنعتی و فعالیت هایی که در زندگی روزمره شهری انجام میدهیم میباشد.

وقتی به مبدا بر میگردیم پدیده کشاورزی با به هم زدن محیط زیست به وجود آمده است، محیط زیست گیاه را تغییر میدهیم و برخی گیاهان را مساعد و برخی را نامساعد میکنیم تا گیاه دلخواه و مورد نظر خود در آن شکل دهیم. خود این فرآیند کشاورزی منجر به به هم ریختن تعادل اکولوژیکی و تعادل زیست محیطی حاکم بر منطقه میشود ، در کنار آن با عملیات خاکورزی ، عملیات کاشت گیاه از

نظر شما در باره شکل گیری کانون محیط زیست در دانشگاه را بفرمایید؟

بی شک شکل گیری هر فعالیتی که دغدغه امر عمومی دارند بسیار مهم و قابل توجه است و امر مبارکی است.

نظرتون در رابطه با توسعه پایدار در حوزه محیط زیست را بفرمایید؟

توسعه پایدار به شرطی امکان خواهد یافت که با زیست طبیعی سازگار گردد. بدین معنی که چرخه عمر فعالیت‌های صنعتی و تولیدی متناسب امکان بازیافت و بازسازی الگوهای زیستی را داشته باشند

به نظر شما، آیا کارهایی که در حوزه محیط زیست در کشور انجام گرفته به نفع محیط زیست بوده یا نه؟

متأسفانه این کارها تحت تاثیر بسیاری از مسایل قرار گرفته و اگرچه خروجی‌هایی داشته است ولی در عمل چندان کارکرد مناسبی نداشته اند.

نظر شما در رابطه با خشکسالی و کشت‌های بی رویه در کشور چیست؟

کاشت و کشاورزی در ایران نیازمند آبیاری است. توسعه بیش از حد کشاورزی به گونه‌ای که ورودی و خروجی سیستم آب با هم همخوانی نداشته باشند موجب ناپایداری سیستم خواهد شد. لذا لازم است در خصوص تخصیص سهم از زمین و آب قوانین و مقرراتی مناسب تنظیم شود.

در حوزه گردشگری، استان اردبیل از نظر زیستی و آب و هوایی در چه شرایطی قرار دارد؟

گردشگری یکی از مولفه‌های محیط زیست و آب و هوا است.

مولفه‌های متعدد دیگری نیز برای گردشگری لازم است که چنانچه فراهم نگردند چندان راهگشا نخواهد بود

نقش مبلمان شهری، محیط زیست کنترل شده و فضای فیزیکی مناسبی که محیط زیست را نبلعیده باشد برای توسعه گردشگری مبتنی بر محیط

و همچنین در مورد دام‌ها مشهود است که وارثه‌های گوشتی و شیری دام و وارثه‌های بومی را از بین می‌بریم و وارثه‌های پر بازده که نیاز به منابع و مواد اولیه متفاوت دارند را جایگزین آن می‌کنیم. پس به نوعی مقاومت طبیعی موجودات گیاه و دام را نسبت به وضعیت‌های طبیعی موجود کاهش می‌دهیم. از جنبه دیگر که به پدیده زیست محیطی نگاه می‌کنیم باز به بحث تولید و کشاورزی برمیگردیم، میبینیم که برای تامین مواد غذایی مردم چاره‌ای نبوده مگر با فشار بر زمین که با گسترش کشت، مراتع را به زمین کشت تبدیل کردیم و در کنار آن منابع آب بر آن فشار وارد میکند، و اخیراً شاهد آن هستیم که منابع آب به خاطر اینکه یا (سیاست گذاری درست نشده یا سیاست گذاری درست به پیش نرفته) گرفتار معضلات آبی شده ایم و میتوان گفت تصور کرده ایم که میتوانیم تمام منابع آب را در کشاورزی صرف کنیم در حالی که قسمتی از آن سهم محیط زیست، قسمتی سهم موجوداتی است که در پایین دست آب از آن تغذیه میکنند و همچنین قسمتی از آن برای تعادل بخشیدن به محیط زیست آن منطقه به کار می‌رود. از فاز دیگر که محیط زیست را تحت فشار قرار می‌دهیم زندگی مدرن است. نیازهای ما، سبک زندگی ما روز به روز عرصه را بر محیط زیست با تولید کربن و تولید گازهای گلخانه‌ای تنگ مینماید. شاید ما به عنوان مردم ایران و کشور ایران نقش کمتری داریم ولی کشور های عضو نزدیک شصت درصد انرژی جهان را مصرف میکند یا بیست و پنج درصد انرژی جهان طبق آمار در آمریکا مصرف میشود و نقش آنها مشهود ولی صدمات آن به چشم همه‌ی مردم جهان میرود. در حوزه‌ی کشاورزی و محیط زیست به نظر می‌آید فقط نگاه‌ها بر اشتغال و تامین مواد غذایی است ولی علاوه بر آن برای اینکه معضلات را به خوبی مدیریت کنیم باید بار اشتغال را از دوش کشاورز کم کنیم. قاعدتاً اشتغال بر عهده‌ی صنعت و خدمات باشد و کشاورزی به وظیفه‌ی اصلی خود که تامین غذای مردم است پردازد و آن مستلزم آن است که بار اشتغال کشاورزی را کم شده و کشاورزی تخصصی انجام وظیفه نماید.

معرفی استان اردبیل

بخشی از ویژگی‌های جغرافیایی منطقه، وجود جنگل در استان اردبیل است. در بررسی‌های طبیعی و جغرافیایی استان اردبیل باید اشاره کرد که این استان از معدود مناطق دارای ویژگی‌های بسیار زیاد تنوع آب‌هوایی و جغرافیایی در ایران است. جنگل‌های این استان که در شهرستان‌های اردبیل و خلخال واقع‌اند، به انبوهی جنگل‌های شمال نیستند چراکه بخار آب دریای خزر به میزان کافی به آنجا نمی‌رسد...

استان اردبیل با دارا بودن شرایط زیستی مناسب در سراسر استان نظیر کوهستان‌های سبلان، دشت‌های وسیع و رودخانه‌های دائمی دارای پوشش جانوری غنی است که در سراسر استان پراکندگی دارد. در بین زیستگاه‌های مهم استان اردبیل، دشت مغان شرایط زیستی مناسبی دارد و از تنوع جانوری و گونه‌های نادر بیشتری نسبت به سایر زیستگاه‌ها برخوردار است در ارتفاعات اطراف آن قوچ و میش، گرگ، شغال، روباه و خرس و سایر پستانداران زندگی می‌کنند و در دشت‌های آن جوندگانی که از هر نظر حائز اهمیت هستند وجود دارند. آهو نیز در دشت‌های مغان زندگی می‌کند که البته نسل آن‌ها رو به انقراض است. سالانه بیش از ۲ میلیون پرنده‌ی مهاجر از سرزمین‌های سرد شمالی وارد اردبیل می‌شوند که پوشش جانوری این منطقه را متنوع‌تر می‌کند.

استان اردبیل یکی از مناطق گردشگری در ایران است که به لحاظ آب و هوای مطبوع و خنک این منطقه در فصل‌های بهار و تابستان و آب‌گرم‌های متعدد به بیلاق ایران و چشمه‌های بهشتی مشهور است.

با توجه به اینکه استان اردبیل دارای دوسوم بافت کوهستانی با ارتفاع متوسط ۳۷۰۰ متر از سطح دریا است و سبلان نگین تابناکی بر بلندای استان با ارتفاع ۴۸۱۱ متر واقع شده، به‌طوری که غیر از آن، کوه‌های طالش و قوشه‌داغ در غرب کوه سبلان و بزغوش در جنوب و جنوب غربی سبلان، همگی با ارتفاع متوسط ۲۲۰۰ متر و یا رشته‌کوه پلنگان در حوالی دریاچه نئور و قله آق‌داغ با ارتفاع ۳۳۲۲ متر در استان واقع شده‌اند. وجود این بلندی‌ها سبب شده که اقلیم استان اردبیل تحت تأثیر آن‌ها از ویژگی‌های خاص برخوردار شود و این استان در شمار یکی از سردترین استان‌های کشور قرار گیرد و میزان بارندگی زیاد شده و دمای آن در حدود وسیعی تحت تأثیر ارتفاعات باشد که غالباً با برف پوشیده هستند. سیمای طبیعی در استان اردبیل با سایر نواحی فلات آذربایجان تفاوت‌های زیادی دارد. اراضی شمالی و هم‌مرز با کشور جمهوری آذربایجان را در امتداد ارس، زمین‌های پست و جلگه‌ای تشکیل می‌دهند که کمتر از دویست متر از سطح دریای آزاد ارتفاع دارند. در جنوب نیز قسمت‌های اصلی مرکز استان با دره رود قزل‌اوزن مشخص می‌شود که بین منحنی ۱۴۰۰، ۸۰۰ متر قرار گرفته است.

دریاچه سبلان

دریاچه سبلان، دریاچه‌ای آتشفشانی به شکل بیضی و با عمق تقریبی ۴۰ متر است. این دریاچه مرتفع ترین دریاچه جهان است که از لحاظ علم دریاچه شناسی در نوع خود بی نظیر است. آب دریاچه در اکثر ماه‌های سال جز تیر، مرداد و شهریور منجمد بوه و حاصل از ذوب برف است.

در فصل بهار با ذوب شدن تدریجی برف‌های زمستانی رویش گیاهان منطقه شروع شده و مراتع را انبوهی از ژئوفیت‌های گلدار میپوشاند که زیبایی خاصی به دامنه‌های سبلان میبخشند. گونه‌های غالب در تشکیل این مراتع شامل هفت گونه اصلی است که پنج گونه از آنها به تیره لاله، یک گونه به تیره آلاله و یک گونه دیگر به تیره زنبق تعلق دارد.

در منطقه سبلان ۳۹ تیره و ۲۵۶ گونه گیاهی شناسایی شده و تیره جگنه‌ها از تنوع زیادی برخوردارند به طوری که تعدادی از گونه‌های آن هنوز شناسایی نشده است.

اثر طبیعی ملی سبلان

سمت غرب شهر اردبیل، شمال نیر و جنوب شرقی مشگین شهر کوه مشهور سبلان واقع گردیده است، اثر طبیعی ملی سبلان با وسعت ۶۶۴۳ هکتار، از محدوده ارتفاع ۳۶۰۰ متر به طرف قله آن کوه قرار دارد. این منطقه که از تاریخ ۱۵/۰۵/۱۳۸۱ به عنوان اثر طبیعی ملی سبلان به تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست کشور رسیده است در مختصات جغرافیایی بین ۲۱۶۰۰۰ تا ۲۳۲۰۰۰ متر شرقی قرار دارد و نزدیکترین شهر به این منطقه، شهر توریستی سرعین و مشگین شهر میباشد.

قله سبلان با داشتن ارتفاع بیشینه ۴۸۱۱ متر از سطح دریا‌های آزاد، بلندترین نقطه آذربایجان و دومین قله مرتفع کشور میباشد. این قله از نوع آتشفشانهای نقطه‌های و مخروط مختلف با ارتفاع بیش از ۴۸۰۰ متر از سطح دریا می باشد که گدازه‌های آن حدود ۱۲۰۰ کیلومتر مربع را پوشانده است. از جاذبه‌های توریستی منطقه دو گروه عمده جاذبه‌های طبیعی و جاذبه‌های تاریخی می باشند. ارتفاعات متعدد و در جوار آن چشمه‌های آب موجود، وجود دریاچه‌های بزرگ و کوچک، دشتهای و جلگه‌های وسیع پیرامونی و شرایط آب و هوایی مساعد و مناسب، از قابلیت‌های طبیعی کشور جهت گردشگری طبیعی و درمانی، کوهنوردی و گذران اوقات فراقت و استراحت میباشد.

منطقه سبلان دارای چشماندازهای بسیار با ارزش از نظر توریستی و تفرجگاهی بوده که آبشارهای گورگور، سردابه و شاه بولاغی و منطقه شیروان دره که از آبگرم شاییل تا دریاچه آتگلی گسترده است، نمونه‌های بارز در این خصوص می باشند.

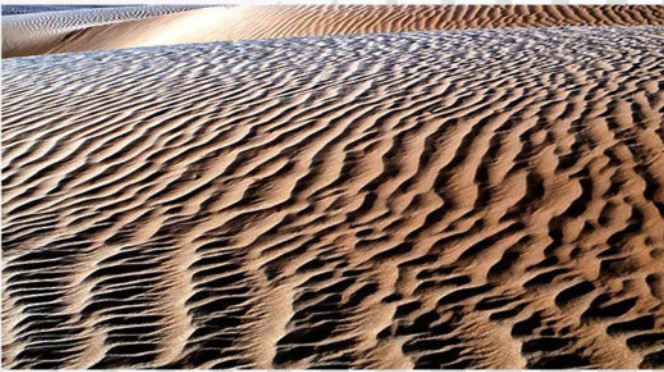
ک

چالش اصلی محیط زیست ایران

مشارکت ، قیمت‌گذاری ، حفاظت ، بهینه‌سازی استفاده از آب

۲. آسیب‌دیدگی و فرسایش خاک:

این تهدید از ۲ منبع بیابان‌زایی و جنگل‌زدایی نشأت می‌گیرد. این واقعیت دارد که ناحیه‌ای وسیع از ایران همواره بیابانی بوده است؛ اما در این لحظه، سرعت گسترش بیابان‌زایی است که نگران‌کننده و هشداردهنده است. روندهای تغییر آب و هوا عامل بیابان‌زایی هستند؛ اما فشار جمعیت با استفاده بیش از حد آب و چرای بی‌رویه نیز بیابان‌زایی را تشدید می‌کنند.

برای مثال خاک زراعی ایران با سرعت ۲۰ برابر سریع‌تر از آنچه تشکیل می‌شود، از دست می‌رود که نتیجه آن بیابان‌زایی و جنگل‌زدایی است. سرعت گسترش این معضل آنقدر نگران‌کننده است که می‌تواند بخش بزرگی از ایران را غیر قابل سکونت کند. احیای جنگل‌ها، ادغام مدیریت منابع طبیعی و برنامه‌ریزی برای پایداری بومی و بوم‌شناختی و اجرای قوانین حفاظت از منابع آب و زمین از جمله راهکارهای پیشنهادی است.

گری لوییس - نماینده مقیم برنامه توسعه ملل متحد در ایران - در سخنرانی‌اش در کنفرانس میراث طبیعی ایران، به پنج چالش کنونی محیط زیست ایران به‌عنوان عنصر اساسی در امنیت انسانی پرداخت و راهکارهایی برای مواجهه با این چالش‌ها ارائه داد.

ایران مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه که دارای منابع طبیعی سرشاری هستند، از روشی برای توسعه استفاده کرده که بر منابع تجدید پذیرش فشار آورده است. با شیوه کنونی مدیریت منابع طبیعی، ایران با آینده‌ای داغ‌تر و خشک‌تر مواجه شده و امنیت محیط زیست در این جغرافیا به چالش کشیده شده است. به‌طور کلی پنج تهدید زیست محیطی اصلی ایران که امنیت انسانی را به مخاطره می‌اندازد به این شرح قابل تقسیم است:

۱. آب:

فلات ایران سرزمینی خشک است؛ میانگین بارش در ایران با ۲۵۰ میلی‌متر در سال کمتر از یک سوم میانگین بارندگی در جهان است؛ اما پیش‌بینی‌های آب و هوایی حاکی از این است که در آینده خشک‌تر نیز خواهد شد. به‌طور کلی آب بزرگ‌ترین محدودیت منابع در ایران و بزرگ‌ترین خطر محیط زیست ایران در درازمدت است. با از دست رفتن منابع آب زیرزمینی، بسیاری از بخش‌های کشور غیرقابل سکونت خواهد شد و پیامدهای آن ویرانگر خواهد بود. راه حل این بحران، تجدید نظر کامل درباره شیوه و رویکرد مدیریت آب در ایران است. کارشناسان بسیاری می‌گویند لازم است درباره شیوه و رویکرد مدیریت آب در ایران کاملاً تجدید نظر شود. آنان چهار اولویت را پیشنهاد می‌دهند:

در حال حاضر مصرف انرژی و میزان سرانه تولید دی اکسید کربن ایران از جمله بالاترین‌ها در جهان است. این امر به افزایش جمعیت ایران، آرزوهای درست و قانونی آن در زمینه توسعه و ذخایر نفت و گاز طبیعی فراوان مربوط می‌شود. یارانه قیمت سوخت از دیگر عوامل این امر است که سبب شده قیمت انرژی در ایران بسیار اندک باشد، البته طی سه دهه گذشته دولت ایران کاری عظیم در زمینه حمایت از توسعه انسانی مانند افزایش میانگین طول عمر، گسترش آموزش و پرورش، افزایش درآمدها منهای مالیات انجام داده است و برق‌رسانی و انرژی ارزان به این توسعه انسانی به شدت کمک کرده‌اند؛ اما دولت برای کربن زدایی از اقتصاد خود باید راهکارهایی را مدنظر قرار دهد که از جمله آنها می‌توان به بهینه‌سازی و کارایی انرژی در شبکه‌های مصرف مسکونی، صنعتی، حمل و نقل شهری، افزایش سهم انرژی خورشیدی، بادی، آبی، ژئوترمال (انرژی زمین گرمایی)؛ مشارکت بیشتر بخش خصوصی در بخش انرژی به‌ویژه در انرژی قابل تجدید و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های جدید انرژی اشاره کرد.

۴. آلودگی هوا:

در میان همه مسائل مربوط به محیط زیست ایران، تاثیر آلودگی هوا بر کیفیت زندگی احتمالاً آنی‌ترین و ملموس و مشهودترین تهدید است.

آمارها به ما می‌گویند شهرهای ایران از جمله آلوده ترین شهرهای جهان هستند. طبق ارزیابی سازمان جهانی بهداشت، اهواز، کرمانشاه و سنندج شرایطی بدتر از تهران دارند. دولت ایران شهرهای اراک و اصفهان را به این فهرست افزوده است. شهرهای اراک و اصفهان را به این فهرست افزوده است.

توفان ریزگردها که طی ۷ سال گذشته آغاز شده و از آن سوی مرزهای غربی ایران وارد می‌شوند به معضل آلودگی هوا افزوده است. این توفان‌ها به اقتصاد ایران به‌ویژه کشاورزی (مثلاً تولید عسل) و حمل و نقل صدمه می‌زند؛ بهداشت و سلامت عمومی ایران را ضعیف می‌کند (با تاثیراتی تا حد تعطیلی مدارس)، نظام زیستی ایران به‌ویژه جنگل‌های بلوط در رشته کوه‌های زاگرس را تهدید می‌کند و به رابطه با همسایگان غربی ایران نیز صدمه می‌زند. حل این مشکل نیازمند همکاری موثر منطقه‌ای، قیمت‌گذاری انرژی، برخورد با انتشار گاز از لوله‌های خودروها و اجرای سیاست‌های درست در این زمینه است.

۵. خسارت تنوع زیستی:

پنجمین چالش زیست‌محیطی ایران از دست رفتن تنوع زیستی است. ایران بیش از ۱۱۳۰ گونه جانور مهره‌دار و ۷۶۰۰ گونه گیاهی دارد و زیستگاه پستانداران بزرگ مانند یوزپلنگ آسیایی، گوزن زرد ایرانی و گورخر آسیایی است؛ اما انقراض انواع و گونه‌های گیاهی و جانوری در ایران شدت یافته و هم‌اکنون ۱۰ درصد جمعیت جانوری و ۲ درصد گونه گیاهی در لیست قرمز سازمان ملل قرار دارند. برای حل معضلات محیط‌زیست در ایران به یک ساماندهی شجاعانه از بالا نیازمند است که البته به نظر می‌رسد در ایران به تدریج شروع شده است. در این شرایط سازمان ملل آماده همکاری و مشارکت است.

توسعه پایدار و محیط زیست

نویسنده: دکتر رضا رضامضانی

توسعه پایدار در زندگی بدین معنا است که شرایط مطلوب زندگی برای همه نسل‌ها حفظ شود؛ چرا که بسیاری از مطلوبیت‌ها از جمله استفاده از منابع طبیعی، برخورداری از هوای پاک و بدون آلودگی و ... را نمی‌توان با پول یا به طریق استفاده از کالاها به دست آورد.

با تخریب محیط زیست امکان ندارد به توسعه دست یافت؛ چرا که در وهله اول یک مطلوب زندگی با عنوان محیط زیست از بین می‌رود که این خود سبب می‌شود که کیفیت زندگی افراد کاهش و به تبع آن هزینه زندگی افراد افزایش می‌یابد.

در حال حاضر کلان‌شهرها به نمایشگاه سازه‌ها تبدیل شده است، آسمان‌خراش‌ها، پل‌های غیرهم سطح و معلق و ... برای شهرها توسعه را به همراه ندارد که اگر این‌گونه بود مردم برای اوقات فراغت به دیدن این سازه‌ها می‌رفتند، نه اینکه به خاطر وجود آنان و اینکه این آسمان‌خراش‌ها افق دید آن‌ها را به آسمان کم کرده، از شهر خارج شوند.

مشکل جامعه این است که مدیریت‌ها به صورت ایستا بوده و سیستم مدیریتی حاضر نیست امور و برنامه‌ریزی را به نسل جدید که خلاق‌تر است بسپارد و باید توجه کرد که گاهی آن مواردی که با مفاهیم جامعه‌ای سازگار نباشد، می‌تواند موجبات پیشرفت را به همراه داشته باشد.

توسعه مفهوم بدیهی نیست که بتوان از آن به عنوان آنچه که در جامعه توسعه نامیده می‌شود، مصداق کرد. رشد و توسعه همواره مفاهیمی هستند که در اکثر موارد با یکدیگر به کار برده می‌شود ولی این دو واژه معنی و مفهوم یکسانی ندارد و به اشتباه به جای یکدیگر استفاده می‌شود و توجه کمی بر این اشتباهی که اتفاق می‌افتد می‌شود؛ چرا که حتی بسیاری از مسئولان نیز تفاوت این دو واژه را نمی‌دانند.

رشد، افزایش در اندازه یا تعداد است اما توسعه، افزایش در شایستگی است. استاندارد زندگی یک شاخص برای رشد است اما کیفیت زندگی، شاخصی برای توسعه است. رشد لزوماً با افزایش در ارزش یعنی توسعه توأم نیست. رشد، مقوله به دست آوردن است و توسعه مقوله یادگیری است.

گاهی در جامعه شاهد آن هستیم که گفته می‌شود توسعه اقتصادی از رشد اقتصادی حاصل می‌شود که این بیان درستی نیست. برای مثال گروهک تروریستی طالبان با قاچاق موادمخدر رشد اقتصادی داشت اما این رشد موجب توسعه اقتصادی نمی‌شود و با آنچه که به عنوان توسعه در جهان مطرح است بسیار تفاوت دارد.

مفهومی به عنوان توسعه ناپایدار وجود ندارد و اگر توسعه‌ای اتفاق بیافتد و همه بخش‌های زندگی را شامل نشود و پایدار نباشد، می‌توان گفت که توسعه اتفاق نیافته است.

اینکه گفته می‌شود باید بین توسعه و محیط زیست تعاملی ایجاد شود، اشتباه است؛ چرا که بین این دو تعارضی وجود ندارد و توسعه و محیط زیست لازم و ملزوم یکدیگرند. مفهومی که از توسعه در دنیای مدرن ارائه می‌شود با مفاهیم زیست‌محیطی هم‌خوانی نمی‌کند.

اساس الگوی حفاظتی فعالیت می‌کند. با تکه تکه شدن اکوسیستم، کل اکوسیستم از بین می‌رود و این همان اتفاقی است که با تکه‌تکه شدن رودخانه قزل‌اوزن در استان‌های زنجان، کردستان، آذربایجان شرقی، رخ خواهد داد و فاجعه خشک شدن دریاچه ارومیه و تبعات زیست‌محیطی آن برای رودخانه قزل‌اوزن رخ خواهد داد.

بر اساس آنچه که در دنیای امروز توسعه نامیده می‌شود، محیط زیست پیش‌تران توسعه است ولی آنچه که در کشور به عنوان توسعه عنوان می‌شود چیزی است که در دنیا چهار دهه قبل منسوخ شده است و در حال حاضر مفاهیم زیست‌محیطی متحول شده و الگوی محیط زیست مدیریتی است نه حفاظتی و این در حالی است که در ایران سازمان محیط زیست بر

مدیریت پسماند

در کشورهای آلمان و ژاپن

آلمان؛ افتخار عضویت در یک شبکه

آلمان در مبارزه علیه انباشت زباله ها بسیار موفق عمل کرده است و امروز برای مردمش مدیریت پسماند یک امر بدیهی تلقی می شود. تولید سالانه ۳۰ میلیون تن زباله خانگی و به طور کل ۳۲۵ میلیون تن زباله (به علاوه ضایعات ساختمانی و خودرو) و رابطه علت و معلولی میان رعایت نکردن بهداشت شهری و افزایش روزافزون بیماری هایی مانند وبا، تلنگری بود بر ژرمن ها تا از قرن نوزدهم رفته رفته مدیریت پسماند، تکنولوژی پسماند و مقررات لازم را گسترش دهند! مدیریت پسماند در این کشور همچون دیگر کشورها از جمع آوری و دفع مواد زاید آغاز تا مدیریت حرفه ای آن ادامه پیدا کرد؛ تا جایی که در سال های اخیر هدف آلمان از سیاست های اتخاذ شده در حوزه مدیریت پسماند، دستیابی به اقتصادی مبتنی بر بازیافت است که باعث صرفه جویی در منابع و کاهش اثرات نامطلوب روی محیط زیست می شود. کشوری که روزی دفع زباله را تنها راه حل خود در برابر کپه های آشغال می دید، امروز به مرحله ای رسیده که این رویکرد را آخرین راه خود می داند؛ کاهش تولید زباله، استفاده مجدد، بازیافت و بازیابی انرژی برای دولت و مردم آلمان در اولویت قرار دارد و سیستم **Green Dot** توانسته این معضل را تا حدودی زیاد حل کند.

سیستم دوگانه آلمان در جمع آوری پسماندها که حالا به یک سمبل و استاندارد حافظت از محیط زیست در اتحادیه اروپا بدل شده است و به واسطه آن تولیدکنندگان یا فروشندگان باید برای بسته بندی محصولات خود حتما از این سیستم استفاده ولوگویی آن را خریداری کنند؛ هرچه بسته بندی بزرگ تر باشد، مبلغ بیشتری هم باید بابت آن پردازند. در نتیجه این سیستم هوشمند تولیدکنندگان را بر آن داشت که کاغذ و فلز کمتر و شیشه نازک تر تولید کنند. دولت آلمان در اقدامی دیگر از جمله کشورهای خرید را جایگزین پلاستیک هایی کردند که سالیان زیاد در طبیعت می ماندند و تجزیه نمی شدند. حتی در بعضی از مارکت ها شما می توانید شانه تخم مرغ قبلی را با خود برده و دوباره آن را پر کنید و به خانه بیاورید و مغازه داران نیز موظف هستند در این راستا به شما کمک کنند.

بیرون از خانه هم که مشکلی پیش نمی آید، شهر پر است از سطل زباله های رنگارنگی که می توانید هر زباله ای را در جای مخصوص خود بگذارید و مطمئن باشید که هر روز یا دو روز یک بار این پسماندها به کوره ها سپرده می شوند. بی شک مردم آلمان از این که عضو شبکه **Green Dot** هستند و در تمیزی شهر خود می کوشند، احساس افتخار خواهند کرد؛ در شهرهای آلمان به وضوح شاهد این ضرب المثل هستیم که «شهر ما، خانه ما»

نتیجه ایجاد و راه اندازی چنین طرحی، تولید زباله کمتر و بازیافت راحت تر آن ها بود و در نهایت کاهش حدود یک میلیون تن زباله در سال. اما اصل ماجرا چیز دیگری است، این طرح تمامی موفقیت خود را مرهون سیستم بسته بندی و مرتب سازی دقیق پسماندها می داند.

از سال ۲۰۱۵ جمع آوری جداگانه زباله های مختلف شامل کاغذ، شیشه، پلاستیک و زباله های آلی خانگی اجباری شد. دولت آلمان تا به امروز توانسته بیش از پنجاه درصد مواد ضایعاتی و دور ریختنی خود را بازیافت کند، تا جایی که نام قهرمان محیط زیست دنیا را بر خود نهاده اند.

تکنولوژی ناب در خدمت محیط زیست

به توکیو یا هر شهر دیگری در ژاپن که وارد شوید؛ نه به عنوان ساکنی جدید که حتی اگر برای سفری چندروزه به این شهرها می روید، همان ابتدای کار یکی از دستورات عملی های ۲۱ صفحه ای برای جمع آوری زباله را در اختیارتان می گذارند که با جمله بالا آغاز می شود. توکیو با داشتن ۲۳ منطقه شهرداری، دارای ۲۳ سیستم مختلف جمع آوری زباله است که برخی از آنها را روزانه و برخی را هفتگی جمع آوری می کنند؛ به طول مثال زباله های غذا یا کاغذ را روزانه و زباله های شیمیایی و باتری را هفتگی یا حتی ماهانه.

ژاپن از جمله کشورهایی است که بخش اعظم زباله هایش شامل پسماندهای صنعتی می شود اما چه چیزی موجب شد تا این کشور فکری به حال تولید پسماندهای خود کند و مردم به این مسئله اهمیت ویژه ای بدهند و از دستورات عملی های خاصی پیروی کنند

سال ۱۹۶۰، دولت ژاپن به این نتیجه رسیده بود که دفن زباله کاری بیهوده است و حتما راه بهتری هم برای خلاص شدن از دست آن همه زباله می تواند وجود داشته باشد؛ سوزاندن پسماندها و بعدها بازیافت، مخصوصا برای وسایل الکترونیکی و آن بخش از تکنولوژی که مدام از رده خارج می شود و جای خود را به پیشرفته ترین های بعدی می دهد، بهترین ایده ای بود که نزدیک به یک دهه قبل به ذهن مقامات این کشور رسید؛ چرا که سرزمین نه چندان فراخ و گسترده ژاپن محل کافی برای دفن زباله نداشت. امروز ژاپن مجهز به بهترین و کاربردی ترین امکانات برای بازیافت و انهدام زباله هاست.

زمانی که صحبت از کوره های زباله سوزی به میان می آید، برخی تصور می کنند که احتمالا با محیطی کثیف، گرم و آلوده رو به رو هستند.

اما دولت توکیو به لطف فناوری های جدید، پیشرفته و البته سازگار با محیط زیست، توانسته بر این مشکل نیز فائق آید تا جایی که هر سال مدارس این شهر توری را برای بازدید دانش آموزان از کوره های زباله سوزی راه اندازی می کنند.

هزاران نفر در سازمان بازیافت زباله شهر توکیو مشغول هستند تا بتوانند زباله ها را به طور ۱۰۰ درصد از سطح زمین جمع آوری، تفکیک و در دمای ۸۰۰ درجه سانتی گراد بسوزانند. تکنولوژی های استفاده شده در این سازمان، از آنجا که سازگار با محیط زیست هستند، منجر به کاهش گاز دیوکسین، سولفور اکسید و ذرات معلق ساطع شده از این زباله ها می شوند؛ اما چگونه چنین چیزی امکان پذیر است؛ مگر نه این که با سوزاندن زباله آنچه به جا می ماند، مقدار متناهی دود و گاز است؟ خیر! دودکش های این کوره ها به جای گاز، بخار تولید می کنند و این همان رمز کلیدی است که حالا توکیو را به تمیزترین شهر دنیا بدل کرده است.

از سویی دیگر انرژی گرمایی حاصل از کار این کوره ها، ذخیره و در جهت تولید برق استفاده می شوند و این خود نوعی استفاده مجدد به حساب می آید، اگرچه ژاپنی ها از هر متدی برای تولید برق استفاده می کنند. محصول دیگر کوره های زباله سوزی آب با دمای بالا است که آن هم صرف پرکردن استخرهای شنا و آبیاری گلخانه ها می شود.

سال ۱۹۸۹ را اوج تولید مواد زائد جامد در توکیو می دانند که امروز این کشور توانسته این مقدار را تا ۴۰ درصد کاهش دهد، اگرچه که در این میان رشد جمعیت را نیز باید مدنظر داشته باشیم. دولت ژاپن به همین راحتی هم به این آمار دست پیدا نکرده است؛ از همان سال ها تمامی کارمندان اداره بازیافت، متخصصان و طراحان سه چیز را هدف اساسی قرار داده اند؛ «کاهش»، «استفاده مجدد» و «بازیافت».

از طرف دیگر، اگر دور ریختنی ها از نوع دیگری باشد؛ یعنی شامل وسایل بزرگی مانند مبلمان و دوچرخه، باید با مقامات محلی تماس می گیرند تا ماشین های مخصوصی را به رایگان برای آن ها بفرستند. حتی اگر تصمیم دارند وسایل خانه خود را تغییر داده و از وسایل جدید استفاده کنند، می توانند از مغازه مورد نظر بخواهند تا وسایل قدیمی آنها را جمع آوری کند.

مقاله |

بازاریابی، حلقه کلیدی توسعه پایدار بخش کشاورزی ایران

غلامرضا هادریادی

متخصص توسعه روستایی. دکتری مدیریت محیط زیست
استادیار آموزش و عضو هیات علمی موسسه علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی

مقدمه:

کاتلر پدر بازاریابی نوین معتقد است بازاریابی پدیده ای تصادفی نبوده بلکه نتیجه برنامه ریزی، طراحی و اجرای هدفمند است. او معتقد است نسل بعدی بازاریابان کسانی هستند که می خواهند مشارکت اجتماعی و زیست محیطی را به رشته بازاریابی بیفزایند. با افزایش واحدهای تولیدی و در نتیجه افزایش رقابتها، مشتری می تواند آنچه را اراده کند خریداری نماید پس تولید کننده کالا باید به ذهن مشتری و سلیقه های او پی ببرد تا بتواند کالایش را به خوبی به فروش برساند. در واقع مشتری آغاز و پایان فرایند بازاریابی است.

به عنوان اصلی مهم در بازاریابی باید پذیرفت که در واقع مشتری کالا را خریداری نمی کند بلکه ارزش افزوده کالا را انتخاب می نماید. به همین دلیل در بندهای ۴ و ۹ سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی (ابلاغی مقام معظم رهبری در ۲۹ بهمن ۹۲) به صراحت به نقش ارتقای ارزش افزوده در زنجیره تولید اشاره شده است. موضوعی که به درستی موضوع بازاریابی صحیح را هدف گرفته و باعث میشود دسترنج کشاورزان به هدر نرود. البته بر اساس اصل مهم در توسعه روستایی یعنی کوچک زیباست، صنایع خرد روستایی در اولویت تکمیل زنجیره ارزش قرار گیرد.

بخش کشاورزی، در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، موتور اصلی رشد و توسعه اقتصادی است. کشاورزی در ایران بزرگترین بخش اقتصادی پس از بخش خدمات است که حدود ۲۰ درصد تولید ناخالص را به خود اختصاص می دهد.

موقعیت ممتاز جغرافیایی و تنوع آب و هوایی ایران برای کاشت محصولات مختلف، وجود نیروی کار مناسب در روستاها و مراکز تولید، وجود نیروی تحصیل کرده کافی در رشته های مرتبط با کشاورزی، وجود مزیت های نسبی خدادادی در زمینه محصولات با ارزشی از قبیل زعفران، پسته، گیاهان دارویی، محصولات صنایع غذایی و صنایع دستی مرتبط با بخش کشاورزی و نظایر آن از جمله مزیت های موجود بخش کشاورزی ایران است. اهمیت بخش کشاورزی در ایران، جدا از تامین امنیت غذایی و اشتغال مولد، در صادرات و ارز آوری می باشد. بدیهی اسن تکیه بر تولید محصولات کشاورزی بدون توجه به فرایندهای قبل و بعد از آن، نه تنها در رونق اقتصاد کشاورزان که در ارتقای شاخصهای اقتصادی کشور نیز تاثیر چندانی نخواهد داشت. یکی از حلقه های مهم بعد از تولید، بازار یابی بوده که در کشورهای پیشرفته و حتی در کشورهای در حال توسعه

مدل P6 بازاریابی:

رعایت این شش مورد (P6) باعث فراهم شدن یک چارچوب جامع برای توسعه بازاریابی به ویژه در بخش کشاورزی می‌شوند.

P اول، محصول Product:

خدمات ارائه شده برای فروش محصول شامل (کیفیت، تنوع، طراحی، انواع گارانتی، اندازه، بسته بندی، نام تجاری یا برند و بازدهی آن). اولین خطا در این بخش، آخرین خطاست. کیفیت، معیاری از خوب بودن، مرغوبیت، و مطابقت با خواسته های مشتری است. اخذ گواهی محصول ارگانیک برای محصولات کشاورزی که استانداردهای لازم را دارا می باشند در راستای این گام بسیار مهم می باشد.

P دوم، محل عرضه Place:

چگونگی دسترسی به محصول یا خدمات شامل (کانال های توزیع، مناطق تحت پوشش، موجودی انبار برای کالا (یا ظرفیت ارائه خدمات)، حمل و نقل، پشتیبانی و محل خروجی خرده فروشی). یک از نکات کلیدی در این زمینه این است که فاصله محل فروش محصول تا متقاضیان را کم کنیم و به آنها نزدیک نماییم و کانال های توزیع را تنوع ببخشیم. ایجاد تشکلهای مردمی که کار متمرکز خرید محصولات کشاورزان و عرضه آن در بازارچه های محلی را به عهده دارند میتواند موثر باشد.

P سوم، قیمت گذاری Price:

بکارگیری استراتژی قیمت گذاری محصولات و خدمات (در اینجا تاکید بر انعطاف در فروش محصول (تخفیف، خرید اقساطی و ...) جهت ایجاد انگیزه در خریدار محصولات و خدمات می باشد.

تفاوت فروش، بازار و بازاریابی:

فروش در واقع فرایندی یک به یک بوده که بدنبال فرد است و رفتار مشتری بالقوه و بالفعل که با او در ارتباط است را در سطح فردی تجزیه و تحلیل می کند. در فروش، شخص از صحبت مستقیم درباره قیمت سر باز می زند، در عوض به تشریح خدماتی که در کل مشتری دریافت می کند، مانند تحویل، پشتیبانی، ضمانت، آموزش و البته قیمت می پردازد. اما بازاریابی فرایندی یک به همه است و به دنبال اعتبار و ارزش برای برند است. اطلاعات مشتریان را تجزیه و تحلیل می کند و نتایج میانگین را نشان می دهد (نه جزئیات را) و بدنبال معامله ای برد برد با مشتری است.

در بازار (معادل واژه لاتین market) تاکید بر رفع نیاز می باشد، و لیکن بازاریابی (معادل واژه لاتین marketing) تاکید بر شناخت نیاز دارد. بازاریابی در واقع رفع نیازهای مشتری با هدف سودآوری است و یک پروژه مدیریتی و اجتماعی می باشد. در واقع فروش بخش کوچکی از بازاریابی (نوک قله کوه یخی برآمده از آب) است (تعریف فلیب کارتر).

گام ها و اقدامات لازم برای فروش محصولات با تاکید بر کشاورزی:

- ۱- احصاء نیازها Need: یعنی بازار به چه کالاهایی نیاز دارد. نیازسنجی در بخش کشاورزی به دلیل تنوع اقلیمی، توپوگرافی و فرهنگی کشور از اهمیت زیادی برخوردار می باشد.
- ۲- خواسته want: باید نیاز فرد را تبدیل به خواسته کنیم. یعنی به نیازها و خواسته ویژه توجه نماییم.
- ۳- تقاضا یا Demand: منظور میل، خواست و توانایی یک فرد برای خرید و دریافت محصول یا کالا می باشد.
- ۴- کالا Good: در واقع نیاز، خواسته و تقاضا، انسان را به سوی کالاهایی می کشاند که می تواند این نیازها، خواسته ها و تقاضاهایش را برآورده سازد که در قالب مبادله و معامله صورت میگیرد.

P چهارم، برنامه‌های ترویجی و تبلیغی :Promotion

چگونگی برقراری ارتباط با مشتریان از طریق شیوه‌های تبلیغاتی. علاوه بر این موضوع، در تبلیغات محصول، اشاره به ویژگیها و افتخارات منحصر به فرد منطقه به لحاظ انسانی، طبیعی و غیره حتی در لگو و برند حایز اهمیت می باشد. در عصر دیجیتال خریدهای اینترنتی به طور چشمگیری رشد کرده است به همین جهت روز به روز نقش بازاریابی درونی پررنگ تر می شود. کاری که تیم فروش باید انجام دهد این است که دست به شناسای خریداران بزند و با آنها ارتباط برقرار کند و مشتری را راضی به خرید کند. کسب و کارهای اینترنتی پیش از هر کاری باید دست به جلب اطمینان خریداران بزنند و کاری کنند که تصمیم خرید در وی ایجاد شود. امروزه متخصصان امر بازاریابی، تبلیغ در نشریات تخصصی بخش کشاورزی و نمایشگاههای عرضه محصولات با مدیریت جوامع محلی را مهمتر از تبلیغات بیلبوردی یا رسانه ای می دانند. از حواس چندگانه، بر انگیختن حس ترس از نکات مهم در تبلیغات برای فروش محصولات می باشد. به عنوان مثال بکاربردن عنوان سوسک کش بجای حشره کش یا در خصوص فروش محصولات کشاورزی، تاکید بر اثرات ضد سرطانی، کنترل بیماریهای قلبی یا کاهش آلزایمر و غیره محصول موثر می باشد.

P پنجم، مردم یا افراد فروشنده People:

تقویت و توسعه مردم و فروشندگان در زمینه (دانش، تجربه، مهارت‌ها، ارتباطات، کار تیمی و نگرش آنها نسبت به اهداف تیمی). در اینجا تاکید بر آموزش مردم و فروشندگان محصول می باشد.

P ششم، فرآیند Process:

تقویت و نظارت بر سیستم کنترل کیفیت، برنامه ریزی، بهبود مستمر و کانالهای باز خورد. و در واقع تقویت نقاط قوت و استفاده از فرصت‌ها و کاهش نقاط ضعف و تهدیدها می باشد.

تفاوت‌ها و شباهت‌های بازاریابی کارآفرینانه و بازاریابی سنتی در کشاورزی:

مهم ترین وجه تمایز بازاریابی نوین کارآفرینانه با سنتی، نوآوری و ریسک پذیری است و تمرکز اصلی آن بر تولید کالاها و خدمات جدید در بازار است. البته در بازاریابی کارآفرینانه تاکید بر جمع آوری اطلاعات و کسب رضایت مشتریان و در نتیجه بازارهای با ثبات وجود دارد. استفاده از فرصت‌ها و بهره برداری از آنها، دیگر مشخصه‌ی بازاریابی کارآفرینانه است که انعطاف پذیری بالایی را می طلبد. به همین دلیل بازاریابی کارآفرینانه هدف محور نیست و بیشتر فرصت محور است، و این در حالی است که معمولاً بازاریابی سنتی انعطاف پذیری مناسبی در بهره گیری از فرصت‌های محیطی ندارد و اگر هم دارد با کندی بسیار همراه است. به طور کلی بازاریابی نوین و سنتی در چهار زمینه ذیل با یکدیگر تفاوت دارند.

- محصول: در حوزه‌ی محصول تاکید بازاریابی کارآفرینانه بر نوآوری است و تاکید بازاریابی سنتی بر کیفیت است.
- قیمت: بازاریابی کارآفرینانه بر ارزش ایجاد شده بر مشتری تاکید دارد و نه قیمت، بنابراین با قیمت‌های بالاتر هم می تواند در بازار حضور داشته باشد، حال آنکه بازاریابی سنتی بر قدرت خرید مصرف کننده به عنوان یک عامل تعیین قیمت فکر می کند.
- توزیع: بازاریابی کارآفرینانه معمولاً بر ابزارهای جدید مثل اینترنت تاکید دارد و بازاریابی سنتی هم چنان بر ابزارهای قدیمی تر.
- ترویج: مهم ترین ابزار بازاریابی کارآفرینانه، تبلیغات دهان به دهان (Word of mouth) است، در حالی که بازاریابی سنتی بر تبلیغات کلاسیک تمرکز دارد.

امروزه در ژاپن با هدف حذف دلان، سود آوری برای کشاورزان و تولید کنندگان، و جذب گردشگر، فروشگاههای آنتن شاپ (Antenna Shoppes) با مدیریت خود کشاورزان با شعار: به همه جای ژاپن بدون ترک توکیو مسافرت کنید (Travel around Japan without leaving Tokyo) ایجاد شده است. این فروشگاهها که از دهه ۱۹۹۰ ابتدا در توکیو ایجاد شد، در سال ۲۰۱۶ به ۵۴ فروشگاه رسید. در این فروشگاهها، محصولات غذایی (عمدتا کشاورزی از سراسر ژاپن) و صنایع دستی کشاورزان با اقدامی ساده اما ابتکاری به فروش می رسد. بگونه ای که مشخصات محصول، محل تولید و تولید کننده بر روی آن درج شده و این امر باعث میشود تا در صورت خرید محصول توسط مشتری و رضایت از آن، مشتری از هر کجای کشور با تولید کننده اصلی و نه دلال تماس حاصل نماید.

این اقدام در واقع در راستای انجام روش Product Flow می باشد که تاکید بر ردیابی جریان تولید محصول دارد. به عبارت دیگر مشتری از نحوه، محل و فرد تولید کننده محصول مطلع بوده و بر این اساس، دست به انتخاب میزند. این روش به پایداری فروش کمک نموده و دست تولید کننده را در دست خریدار قرار می دهد. با اینکار ساده، دست دلان را تا حد زیاد کوتاه نموده اند. اگر در کشور ما نیز فقط همین یک اقدام به ظاهر کوچک در خصوص محصولات اجرایی گردد، کمک بزرگی به اقتصاد کشاورزان سختکوش خواهد بود.

ضمنا کلیه محصولات در سیستم یکپارچه حمل و نقل (توسط تشکل محلی) از کشاورزان اخذ و به این فروشگاهها که مالک، مدیر و فروشنده آن خود کشاورزان می باشند منتقل و عرضه میشود.

مطمئناً عدم توجه به شیوه ها و روشهای نوین و خلاقانه بازاریابی، بلا تکلیفی و ضرر کشاورزان در فروش برخی از محصولات تولیدی و مهاجرت از روستاها و رشد بیکاری را بدنبال خواهد داشت که نهایتاً زنگ خطر برای امنیت غذایی کشور به صدا در خواهد آورد. در صورت عدم توجه کارشناسانه به بازاریابی محصولات کشاورزی، یکی از حلقه های اصلی زنجیره توسعه پایدار کشاورزی گسسته خواهد شد و نتیجه این سیاست، انبارهای بی مشتری محصولات کشاورزی و فساد و نابودی دسترنج کشاورزان، خواهد بود.

جایگاه بازاریابی

در چرخه توسعه پایدار کشاورزی:

برای نیل به توسعه پایدار کشاورزی و روستایی، گذر از ده مرحله ذیل ضروری بوده و بازاریابی که خود یکی از مهمترین این مراحل دهگانه می باشد، از سوی متولیان توسعه کشاورزی و روستایی کشور چندان جدی گرفته نشده و یا نگاه تخصصی همه جانبه و بلند مدت به آن صورت نمی گیرد.

۱. ایجاد سازمان محلی با هدف مشارکت جوامع محلی در روند تصمیم سازی، برنامه ریزی، اجرا و پایش برنامه های توسعه کشاورزی.

۲. ایجاد صندوق خرد اعتباری با مشارکت مالی مردم و دولت با هدف کمک به خودکفایی مالی جوامع محلی در اجرای طرحهای توسعه ای مولد و تامین نیازهای ضروری.

۳. احصای قابلیتها و توانمندیهای روستا با روشهای علمی مبتنی بر مشارکت و نظر جوامع محلی، بدو شک جوامع محلی در این موضوع، علاوه بر لحاظ توانایی ها و مهارتهای فردی خود، توان تامین نهاده های تولید در منطقه، پتانسیل خرید و فروش محصول در روستا و مناطق همجوار را نیز در نظر می گیرند.

۴. اولویت بندی قابلیتها با روشهای علمی و تجربی با هدف هدایت منابع محدود به سمت ضروریات.

۵. ارتقای مهارت در خصوص اولویتهای با تاکید بر آموزشهای غیر رسمی و کاربردی. البته آموزش در همه مراحل ساری و جاری است.

۶. ارایه و تصویب طرح ساده درخواست تسهیلات (طرحهای مولد و مصرفی) به جلسه اعضای هیات مدیره سازمان محلی

۷. بررسی و تصویب طرح توسط نمایندگان سازمان محلی

۸. اعطای تسهیلات از طریق صندوقهای خرد اعتباری روستایی

۹. بازاریابی محصولات با نگاه به توانایی تامین نهاده ها، مهارتهای تولید، خرید و فروش و ارتقای ارزش افزوده محصولات.

۱۰. پایش و ارزیابی مشارکتی.

آلمان، الگوی استفاده هوشمندانه از آب

مساحت این کشور یک پنجم ایران است ولی جمعیت ایران را در خود جای داده است دهه قبل در جنگ جهانی دوم ویران شده بود ولی اکنون برترین اقتصاد اروپا و و جز ۱۰ اقتصاد برتر دنیاست

علیرغم اینکه کشور پر آبی محسوب می شود و میانگین بارش سالانه آن ۷۰۰ میلیمتر است، ولی فقط ۲۱٪ از آب های تجدیدپذیر (بارش) خود برداشت می کند. از این مقدار برداشت، ۸۳٪ در بخش صنعت، ۱۴٪ در بخش خانگی و فقط ۳٪ در بخش کشاورزی مصرف می شود.

گرچه در مقایسه با بخش صنعت و خدمات، بخش اندکی از تولید ناخالص ملی این کشور وابسته به کشاورزی است، با این حال آنها نهایت بهره برداری از تکنولوژی روز را در بخش کشاورزی به نمایش گذاشته اند و جزء کشورهای برتر در زمینه تولید با کیفیت برخی محصولات کشاورزی مانند غلات هستند طول شبکه جمع آوری فاضلاب خانگی احداث شده در این کشور پانصد و چهل هزار کیلومتر می باشد.

و ۹۶۳۶ تصفیه خانه فاضلاب خانگی شهری با ظرفیت تصفیه ۱۰ میلیارد متر مکعب با کارایی حذف آلاینده ها با کیفیتی بالاتر از استانداردهای اتحادیه اروپا ساخته شده است که هم اکنون تقریباً ۱۰۰٪ فاضلاب های خانگی این کشور را جمع آوری و تصفیه می کنند و به چرخه آب بر می گردانند.

در بخش مصرف آب خانگی نیز، این کشور در رده کم مصرف ترین کشورهاست. به طوری که سرانه مصرف آب خانگی را از ۱۴۸ لیتر در شبانه روز در سال ۱۹۹۰ به ۱۲۱ لیتر در شبانه روز کنونی کاهش دادند. این کاهش مصرف از طریق فرهنگ سازی تغییر الگوی مصرف، استفاده از فناوری و ابزارهای کاهش مصرف آب و همچنین افزایش قیمت آب ایجاد شده است به نحوی که علیرغم پر آب بودن این کشور، از نظر قیمت آب در رده گرانترین کشورهای دنیا قرار دارد. (هر متر مکعب ۲۴ هزار تومان).

در واقع در این کشور، از ابزارهای قانونی، فناوری، فرهنگسازی و قیمت گذاری به نحو احسن استفاده شده است تا به بهترین شکل ممکن قدر آب دانسته شود

آیا ما به عنوان کشوری با اقلیم خشک (بارش کم و تبخیر بالا) که هم اکنون با بحران آب دست و پنجه نرم می کنیم، نباید از تجارب چنین کشورهایی در زمینه مصرف و بازچرخانی آب استفاده کنیم؟

پتروشیمی، آب برترین صنعت کشور!

در حال حاضر سهم عمده صادرات کشور، بعد از نفت خام، بر دوش صنعت پتروشیمی است و یکی از ارزشورترین صنایع کشور محسوب می شود.

طبق آمار، پتروشیمی پر مصرف ترین صنعت از نظر آب در کشور است و به همراه صنایع غذایی و تولید فلزات اساسی تقریباً بیش از ۸۰ درصد آب مصرفی در کارگاههای بالاتر از ۱۰ نفر کارگر را به خود اختصاص داده است.

از آنجا که سهم آب در قیمت نهایی محصولات پتروشیمی کشور کمتر از نیم درصد است (این رقم در دنیا به طور متوسط باید دست کم ۱/۳ درصد باشد)، این موجب شده تا اجرای برنامه های صرفه جویی و افزایش بهره وری در مصرف آب برای تولیدکننده صرفه اقتصادی نداشته باشد و از این رو هیچ برنامه ای برای بهبود این وضع دیده نشده است. این هدر رفت آب، در آینده می تواند موجب فشار به منابع آب کشور و ایجاد اختلال در ادامه روند کار این صنعت و به تبع آن صادرات کشور شود. چه باید کرد؟

در حال حاضر تعداد زیادی از مجتمع های پتروشیمی کشور در مناطق درون سرزمینی و بدون توجه به محدودیت منابع آب احداث شده و یا در حال احداث است. اصولاً این مجتمع ها در مرحله مکانیابی باید حتی الامکان در مجاورت آب های آزاد (دریا) یا رودخانه های پرآب و دائمی تعریف شوند.

پسب حاصل از تصفیه فاضلاب های شهری نزدیک به مجتمع های پتروشیمی با استفاده از تکنولوژی های روز می تواند یک منبع آب قابل اتکا برای آنها باشد.

با توجه به اینکه بین ۷۵ تا ۹۰ درصد آب مورد نیاز این صنعت، در برج های خنک کننده، تولید بخار و مصارف عمومی (آب آشامیدنی و بهداشتی، شستشو، فضای سبز و آتش نشانی) مصرف و بصورت فاضلاب خطرناک به محیط وارد می شود، از این رو باید با بکارگیری تکنولوژی های روز دنیا مانند فناوری ZDL (باز یافت ۱۰۰٪ آب) بازچرخانی و مورد استفاده مجدد قرار گیرد.

تالاب شورابیل

تالاب شامل مناطق مردابی، آب مانده، نم زار های سیاه و باتلاقی، برکه های مصنوعی یا طبیعی است که به صورت دائم یا موقت دارای آب ساکن یا روان، شیرین یا شور یا نیمه شور هستند و یا مناطقی از سواحل دریا که هنگام جذر ارتفاع آب در آنها بیشتر از ۶ متر نباشد.

تالاب ها از جهت آبیاری پروری، تولید محصولات کشاورزی (از طریق تأمین آب و عناصر غذایی)، تولید چوب، تأمین انرژی، تولید مواد لجنی و گیاهی، حمل و نقل و کاربردهای تفریحی و گردشگری (توریستی) حائز اهمیت میباشند.

محدوده حوضه آبریز شورابیل از نظر توپوگرافی جزء پایکوه سبلان محسوب می گردد و در محل اتصال دشت اردبیل با ارتفاعات فوق الذکر قرار دارد، که ارتفاع متوسط آن ۱۳۶۵ متر از سطح دریا می باشد. مساحت کنونی دریاچه شورابیل در حد بیشینه بالغ بر ۱۷۰ هکتار می باشد و محیط آن ۹ کیلومتر و گنجایش دریاچه در رقوم ماکزیمم؛ چهارده میلیون متر مکعب برآورد گردیده که بیشترین تراز ممکن افزایش آب دریاچه (نسبت به سطح قبلی ۶/۸۵ متر و نسبت به کف دریاچه ۹/۳۵ متر می باشد) و نوسانات فعلی بین حداقل عمق و حداکثر عمق ۴ متر برآورد گردیده است. شورابیل دریاچه ای طبیعی و با آب شور بود که تحت عنوان تالاب شورابیل نامیده می شد و یکی از زیستگاه های مهم پرندهگان مهاجر آبی و کنار آبی در استان اردبیل بوده است. هر چند حوضه آبریز شورابیل بدون مصب به نظر می رسد اما می توان گفت این حوضه از زیر حوضه بنفشه درق و زیوه تشکیل گردیده است. منبع آبی شورابیل نزولات جوی و آبهای سطحی حاصله و چشمه های موجود بوده که شورابیل به عنوان مصب، پذیرای این آبها می باشد و تحت عنوان حوضه بسته مطرح بود که با توجه به نوع زمین ساختی و میزان تبخیر آب تالاب، آبهای مازاد به زیر زمین نفوذ و یا تبخیر می شد و به ندرت به زمین های همجوار پخش می گردید و نهایتاً به رودخانه بالیغلو متصل می گردید.

در حال حاضر این دریاچه با آب شیرین و جزو دریاچه طبیعی می باشد و به صورت گودالی است که اطراف آن را خاکریزهای طبیعی یا انسان ساخت در بر گرفته است. حداکثر عمق آب دریاچه ۱۰ متر و میزان نوسانات سطح آب در حدود ۴ متر است و زیستگاه موقت مناسبی برای انواع پرندهگان آبی و کنار آبی بوده لیکن به دلیل استقرار تاسیسات مختلف در اطراف دریاچه، زیستگاه پرندهگان با خطر جدی مواجه می باشد. از نظر خصوصیات اکولوژیکی، دریاچه شورابیل در نواحی جنوبی و غربی دارای پوشش مناسبی از نی بوده که محل مناسب جهت زیست و جوجه آوری برخی از گونه های پرندهگان آبی و کنار آبی بود اما با شیرین سازی آب آن، در حال حاضر محل مهاجرت و ایستگاه موقت پرندهگان مهاجر می باشد و در حال حاضر به دلیل ساخت وسازهای مختلف، جمعیت های کوچکی از پرندهگان در این دریاچه زیست می کنند. به دلیل شوری آب، این دریاچه در گذشته دارای گیاهان قابل توجه از قبیل نی، گز، اویارسلام، سازو، سلمه، گل گندم، جو و غیره بوده و در حال حاضر برخی طرح ها جهت ایجاد فضای سبز و درختکاری انجام گرفته که سیمای طبیعی منطقه را تغییر داده است. این دریاچه مکان تفریحی بسیار مناسبی برای اهالی خرد اردبیل می باشد. زمین های اطراف دریاچه زیر کشت محصولات مختلف قرار داشت که اخیراً ساخت وسازهای مسکونی به ویژه نمایشگاه بین المللی اردبیل و چندین هتل و مجتمع توریستی در کنار این دریاچه احداث گردیده است. از مخاطرات و عوامل تهدید کننده اکوسیستم و وضعیت طبیعی دریاچه ورود فاضلاب تاسیسات و بناهای اطراف دریاچه می باشد. به علت واقع شدن آن در محدوده قانونی شهر اردبیل، ساخت و سازهای بی رویه انسانی در اطراف دریاچه بخصوص دانشگاه محقق اردبیلی در ضلع شرقی آن، می تواند آثار سویی داشته باشد. وجود قایق های موتوری تفریحی در دریاچه از عوامل آلودگی صوتی و شیمیایی مهم این دریاچه می باشد.

از ماهیان تالاب می توان به ماهی سیاه سس ماهی و کاراس اشاره نمود و از پرندهگان مهاجر آبی و کنار آبی گونه هایی نظیر غاز خاکستری، اردک سرخنایی، اردک سرسبز، چنگر، آنقوت، حواصیل، اگرت، فلامینگو، بوتیمار، چوب پا و انواع کشیم و سلیم در آن شناسایی شده است.

از جمله عوامل تهدید تالاب شورابیل می توان به ساخت و ساز و ایجاد تاسیسات گردشگری در حریم تالاب، ورود فاضلاب های شهری مناطق مسکونی و تفریحی، ورود پساب های کشاورزی و صنعتی از طریق آب رودخانه بالیغلو اشاره کرد.

مهاجرت های محیط زیستی و مشاغل سبز

اکنون شاهد مهاجرت های محیط زیستی زیادی در حوضه آبریز هامون هستیم البته اکنون در بسیاری از حوضه های آبریز تالابی شاهد این مهاجرت ها هستیم که اگر خشک شدن تالاب ها با این روند ادامه یابد این مساله هم بیشتر می شود و در پی آن حاشیه نشینی افزایش می یابد.

۴۲ نوع تالاب در کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده که ۴۱ نوع آن در ایران وجود دارد فقط یک نوع تالاب های مناطق سردسیر قطبی است که در کشور ما نیست، از این رو ایران کشوری مستعد برای حضور تالاب است اما مساله مهم حفاظت از آنها است. تالاب هایی که کارکرد خود را از دست می دهند و در خطر تهدید جدی قرار می گیرند. در چند سال اخیر برداشت های زیادی از منابع آبی چه از رودخانه ها و چه منابع زیر زمینی برای مصارف کشاورزی و توسعه این بخش صورت گرفته است در حالیکه این توسعه بی رویه است، اساسا این حوضه آبی چنین ظرفیتی برای توسعه کشاورزی ندارد.

ممکن است اگر این منابع آبی در بخش هایی غیر از کشاورزی مانند خدمات یا صنعت مصرف شوند کافی باشد اما زمانی که بیشتر منابع صرف توسعه کشاورزی می شود طبیعتا جوابگو نخواهد بود.

ایران کشوری گرم و خشک است و در این شرایط تبخیر بسیار بالا می رود وقتی منابع آبی از زیر زمین به روی زمین آورده می شود بیشتر در معرض تبخیر قرار می گیرد از سوی دیگر وقتی آب رودخانه ها را در پشت سدها جمع و سپس آنرا در مزارع پخش می کنیم میزان تبخیر چندین برابر بیشتر می شود بنابراین برای تولید یک محصول کشاورزی آب زیادی هدر می رود.

برداشت بی رویه آب موجب پایین رفتن سطح سفره های زیر زمینی می شود و گاهی چشمه ها هم خشک

کم آبی برای کشوری مانند ایران که دارای اقلیمی گرم و خشک است عوارض زیادی و گاهی جبران ناپذیری به همراه دارد؛ از بین رفتن زمین های کشاورزی و خشک شدن مراتع و به دنبال آن بیکار شدن کشاورزان و دامداران، خالی شدن خانه ها، متروکه شدن روستاها و افزایش حاشیه نشینی در شهرها به ویژه کلانشهرها را به دنبال دارد.

نیم قرن اخیر یکی از بزرگترین بحران هایی که اکنون دامن کشور را گرفته متروکه شدن روستا و افزایش حاشیه نشینی است، آماری که معاونت روستایی نهاد ریاست جمهوری اعلام کرده می گوید از سال ۱۳۳۵ تا به امروز بیش از ۳۴ هزار روستا در ایران خالی از سکنه و متروکه شده است.

اکنون روستاهای اطراف تالاب بختگان، جازموریان، هامون در سیستان و بلوچستان، روستاهای اطراف دریاچه ارومیه، روستاهای منطقه الماکل، الاگل و اجی گل و بسیاری از روستاها در خوزستان در منطقه هورالعظیم در شمار قربانیان مهاجرت های محیط زیستی قرار گرفته اند.

حفظ منابع آبی نقش مهمی در ماندگاری مشاغل روستایی و خالی نشدن آنها از سکنه دارد، تالاب ها یکی از منابع درآمدی و معیشتی اهالی اطراف خود است که در صورت خشک شدن مهاجرت های محیط زیستی را به همراه خواهد داشت.

تالاب ها خدمات و کارکردهای زیادی مانند تعدیل آب و هوای منطقه، تصفیه آب، حفظ تنوع زیستی، صیادی و تامین معیشت اهالی بومی را به همراه دارد بنابراین وقتی تالابی را از دست می دهیم در واقع تمام این خدمات و کارکردها را از دست داده ایم که خروجی این از دست رفتن را به صورت گرد و غبار، افزایش آفات نباتی، مهاجرت های اجتماعی و دسته جمعی در قالب مهاجرت های محیط زیستی می بینیم.

حرکت کنیم به جای اینکه بخواهیم تحت هر شرایطی غذا را از سرزمین تولید کنیم و به جای اینکه هیچ گزینه دیگری در اختیار روستاییان به جز حفر چاه قرار ندهیم بهتر است که مردم را آموزش و آرام آرام سبک زندگی آنها را متناسب با واقعیت های جغرافیایی و توپوگرافی کشور تغییر دهیم.

به جای اینکه برویم سراغ طرح های عجیب و غریب مانند مهندسی اقلیم، انتقال آب، خرید آب از دیگر کشورها، اتصال حوضه های آبی به همدیگر که بسیار پرهزینه و خطرناک خواهد بود، بیاییم از طریق مزیت های واقعی سرزمین پول در بیاوریم.

ایران کشوری است که در کره زمین از نظر جذب انرژی خورشیدی بی نظیر است، هیچ کشور دیگری نمی تواند ادعا کند که بیشتر از ایران توان جذب انرژی خورشیدی دارد

می شوند که در این صورت تاثیر مستقیمی بر روی تالاب ها دارد، همچنین بر روی رودخانه ها هم که سد سازی می کنیم و مانع ورود آب به تالاب می شویم که این مساله نیز مزید بر علت است.

قطعا دخالت های انسانی تاثیر بسیار زیادی در روند خشک شدن تالاب ها دارد هر چند عوامل طبیعی مانند خشکسالی و تبخیر را نیز نباید از نظر دور داشت.

چهار نوع خشکسالی وجود دارد: خشکسالی آب و هوایی علت آن کاهش نزولات، خشکسالی هیدرولوژیکی علت آن کاهش آبهای زیر زمینی، خشکسالی کشاورزی که علت آن کاهش منابع آبی و خشکسالی اقتصادی اجتماعی که اساسا عامل آن انسانی است.

مهمترین و بهترین راهکار این است که به سمت گزینه هایی که در کشور پول پایدار تولید می کند

مصاحبه با آقای فرهاد متین

کارگر شهرداری، بخش فضای سبز

کار ما را کمک می کنند، با هر نوع برخوردی در طول روز مواجه هستیم.

از کاری که انجام میدهم راضی هستم و به خودم که چنین کار با ارزشی را در شهر و برای حفاظت از محیط زیست انجام میدهم افتخار میکنم و از شهرداری به عنوان یه شهروند از جامعه برای این نوع کار در شهر تشکر میکنم.

در نهایت و حرف آخرم این است که لطفاً مردم عزیز شهرم مراعات نمایند، محیط زیست را آلوده نکنند، آشغال را روی زمین نریزند، از ماشین بیرون نیاندازند و در این امر و در زیباسازی شهر کمک یار کارگران شهرداری باشند.

مصاحبه کننده: اسماعیل جودی

با ۱۸ سال سابقه کار، در حال فعالیت در شهرداری میباشد. کارگر فضای سبز شهرداری اردبیل در مصاحبه صمیمی با ما میگوید: شهرداری شهر اردبیل به جهت فرهنگ سازی در بین اقشار جامعه و مردم، تعدادی از کادر فضای سبز خود را در امر فرهنگ سازی و برای جمع آوری زباله در جلوی مکان های پر تردد مانند جلوی بیمارستان ها، مراکز فروش و ... مشغول کرده است.

در بین اقشار جامعه افرادی هستند که کارهای ما را میبینند و به ما میخندند و مسخره می کنند و جلوی ما محیط زیست شهر را آلوده و تخریب می کنند، افرادی هم هستند که از ما تقدیر می کنند و در این

کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی

کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی از سال ۱۳۸۵ در کنار دیگر نهادها در دانشگاه و در قسمت کانون های فرهنگی دانشگاه شروع به فعالیت نموده است و سالانه بیش از ۲۰ برنامه راهبردی و مفید را در دانشگاه انجام داده است و در حال حاضر یکی از مهمترین ارکان فرهنگی در دانشگاه محقق اردبیلی به شمار می آید. بخشی از اساس نامه کانون محیط زیست :

محیط زیست و حمایت و حفاظت از آن همواره به عنوان یکی از اصولی ترین اهداف، در زندگی بشر مطرح بوده است و اهمیت آن به مرور زمان بیشتر و حیاتی میگردد بدیهی است که تکرار و روز مریگی سبب بروز عادت در طبیعت انسان میشود و از آنجا که وجود منابع طبیعی مانند: خاک، آب، درخت و جنگل برای همه ما به صورت امر عادی در آمده است، فراموش کرده ایم که عدم وجود هر کدام از این عناصر باعث ایجاد خلل جدی در حیات موجودات زنده از جمله انسان است. از این رو همواره حضور عوامل هشدار دهنده و یاد آوری کننده الزامی به نظر میرسد.

ماده - ۱- تعریف کانون: کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی نهادی است دانشجویی که در قالب اهداف و موضوعات این اساسنامه و رعایت آیین نامه کانون های فرهنگی دانشجویان مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۸۸/۴/۲ فعالیت می کند.

ماده - ۲- فعالیت کانون:

زمینه فعالیت کانون محیط زیست شامل فرهنگ سازی در قشر فرهنگی دانشگاه و اجرای برنامه ها، برگزاری کارگاه ها برای ایجاد انگیزه در قشر دانشگاهی برای حفظ و پاسداری از محیط زیست و طبیعت میباشد.

ماده - ۳- اهداف کانون:

اهداف تشکیل و ادامه فعالیت کانون در زمینه فعالیت های کانون عبارتند از:

۱. تحقق و تفحص در حوزه محیط زیست.
۲. مشاوره با اساتید دانشگاه کارشناسان، در راستای بخشیدن بناب علمی به فعالیتهای کانون.
۳. آموزش روشهای حمایت از محیط زیست و گسترش فرهنگ حفاظت از محیط زیست.
۴. همکاری با ارگانهای مربوط به فعالیت های کانون از جمله شهرداری، سازمان محیط زیست، منابع طبیعی، جهاد کشاورزی و ...

ماده - ۴- شرح وظایف کانون:

کانون در جهت رسیدن به اهداف خود دارای وظایف و مسئولیت های زیر در زمینه فعالیت کانون می باشد:

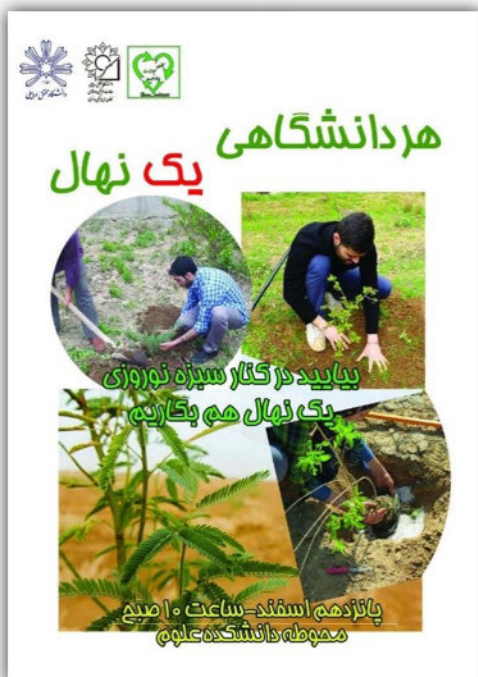
۱. تهیه بروشور هایی در جهت معرفی گروه و جذب اعضای جدید.
۲. برگزاری اردو های آموزشی، در راستای آشنایی هر چه بیشتر افراد با مناطق طبیعی بومی و غیر بومی.
۳. برگزاری سمینار های تخصصی و غیر تخصصی.
۴. ایجاد طرح های پیشنهادی جهت تغییر وضعیت موجود در فضای سبز و محیط خوابگاههای دانشگاه.
۵. ارتباط و همکاری با دیگر کانون های فرهنگی دانشجویی
۶. شرکت در همایش ها و گرد همایی های دانشگاهی و ملی
۷. تلاش برای تأمین و تجهیز امکانات مورد نیاز کانون
۸. ارائه داستان و مقاله در زمینه محیط زیست.
۹. انتشار نشریه.
۱۰. تشکیل نمایشگاه های تخصصی و یا غیر تخصصی در زمینه محیط زیست.

شرایط عضویت:

- ۱- دانشجوی باید شاغل به تحصیل در دانشگاه محقق اردبیلی باشد.
- ۲- در کمیته انضباطی حکم منجر به محرومیت از تحصیل و در حال اجرا نداشته باشد.
- ۳- ملزم به رعایت کلیه مقررات دانشگاه باشد.

برخی از فعالیت های صورت گرفته در کانون محیط زیست

مراسم روز درختکاری با حضور مسئولان دانشگاهی، اعضای کانون محیط زیست و جمع کثیری از دانشجویان با شعار (هر دانشگاهی یک نهال) در محوطه دانشکده علوم، دانشگاه محقق اردبیلی برگزار شد.

مراسم روز درختکاری روز سه شنبه ۱۵ اسفند ۹۶ که به همت و تلاش کانون محیط زیست دانشگاه محقق شکل یافته بود با حضور مسئول نهاد رهبری در دانشگاه و مدیران و کارشناسان معاونت فرهنگی و اجتماعی و معاون اداری و مالی و تعداد زیادی از دانشجویان با کاشت درخت میوه و نهال در محوطه دانشکده علوم برگزار شد.

در این مراسم حجت الاسلام حسینی در خصوص ارزش و اهمیت درختکاری گفت: کاشت درخت بزرگترین سنت حسنه جاریه و عمل صالح است که هم برای درخت کارنده سود می برد و هم برای دیگران بهره می رساند.

وی ادامه داد: باید برای حفظ محیط زیست و سالم ماندن آن درخت بکاریم چون در طبیعت زندگی می کنیم باید در حفظ و نگهداری آن بکوشیم و این موضوع با درختکاری توسط انسان حاصل می شود.

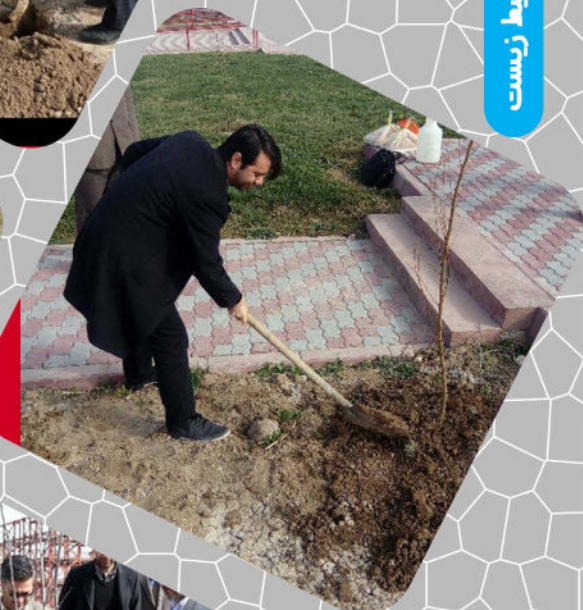
در ادامه، دکتر مهرداد محرم زاده به دانشگاه سبزه اشاره کرده و گفت: دانشگاه سبزه در دو بعد محوریت یافته یکی توسعه فضای سبز و کاهش مواد زائد که باعث ایجاد فضای سبز خواهد شد و دیگری توجه به ایتیم های دانشگاه سبزه در مراکز و موسسات آموزش عالی است که یکی از این ایتیم ها افزایش فضای سبز از نظر درختکاری و توسعه فضای سبز در مراکز آموزشی است.

وی در ادامه گفت: طبق آخرین رتبه بندی که از طرف وزارت علوم رسیده است، دانشگاه محقق اردبیلی از لحاظ ایجاد و توسعه فضای سبز دانشگاهی در رتبه ۳۲ قرار دارد و این جای خوشحالی است و این موفقیت نتیجه تلاشهای همکاران در دانشگاه بوده است.

در ادامه دکتر غلامرضا احمدزاده مدیر تربیت بدنی و فوق برنامه از زحمات کانون محیط زیست در برگزاری این برنامه تشکر نمود.

در این روز بالغ بر سیصد اصله نهال مثمر و غیر مثمر غرض گردید.

مصاحبه

خانم فاطمه کاتب دبیر موسسه طبیعت یاوران جوان در روز ۱۵ اسفند مصادف با روز درختکاری و در بین دانشجویان و نهالکاران بیان کرد تشکر می‌نمایم از دبیر و اعضای کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی که این برنامه را به صورت زیبا و پرشور در دانشگاه محقق به اجرا رسانیدند

به نظر من فرهنگ درختکاری را که فقط برای روز درختکاری گذاشته ایم می‌بایست این امر را ترویج داده و در ماه‌های مختلف سال نیز انجام دهیم و فقط مختص روز درختکاری قرار ندهیم و فقط در این روز نهال بکاریم بلکه در تمامی ماه‌های سال یا به عبارتی به جای کادوی تولد یا کادوی عروسی یا هر کادویی دیگری میتوانیم نهال هدیه داده نهال کاری انجام دهیم چون ماندگار می‌ماند و از لحاظ زیست محیطی چندین سال عمر میکند و جاودانه می‌شود.

بازدید از سایت احیای مرال فندقلو و پاکسازی مسیر پیاده روی

اردوی جنگل فندقلو در مورخه ۱۸/۲/۹۷ با همکاری کانون های محیط زیست و گردشگری برای دانشجویان دختر اعضای کانون محیط زیست و گردشگری انجام گردید. محوریت اصلی این اردو بازدید از سایت احیای مرال فندقلو، پیاده روی و پاکسازی منطقه مسیر پیاده روی بود. مسئولان محترم سازمان محیط زیست در این اردو حضور بهم رساندند و توضیحاتی در رابطه با گونه های جانوری موجود در منطقه، شرایط منطقه، مشخصات مرال، عادات، نوع غذا، تولید مثل و تعداد مرال بیان نمودند.

مرال با نام ترکی مارال جثه ای بزرگ و قوی با دست و پای بلند دارد، موهای کوتاه به رنگ خاکستری تیره و در تابستان متمایل به قهوه ای هستند. برای بچه ها قهوه ای متمایل به قرمز و با خال های سفید می باشد، مرال های نر شاخ های بلند با شاخک های نسبتاً منظم دارند که بلند ترین شاخ های مشاهده شده صد و یازده سانتی متر می باشد شاخ ها همه ساله در فواصل اسفند ماه تا اوایل فروردین می افتند و شاخ های جدید بلافاصله شروع به رویش می کنند و در اواسط تابستان کامل و سفت میشوند.

معمولاً همه ساله به تعداد شاخک ها و طول شاخه ها اضافه میشود و در ۸ تا ۱۰ سالگی به حداکثر میرسد ولی از آن به بعد همه ساله از طول شاخ ها و تعداد شاخک ها کاسته می شود شکارچیان به شاخک خال می گویند. مرال هادر سنین پیری دارای شاخ کوتاه و گاهی بدون شاخکند اصطلاحاً به آنها سیخو می گویند.

طول سر و تنه ۱۶۰ تا ۲۵۰ سانتیمتر و طول دم ۱۲ تا ۱۵ سانتی متر و ارتفاع آن ها ۱۲۰ تا ۱۵۰ سانتی متر می رسد و وزن تقریبی ۱۰۰ تا ۲۵۰ کیلوگرم را دارند، پراکندگی مرال در ایران، تمام مناطق جنگلی خزری از آستارا تا پارک ملی گلستان را شامل می شود، این مرال ها معمولاً شبگرد هستند و به صورت اجتماعی زندگی می کنند ترکیب گله در فصول مختلف متفاوت است معمولاً ماده ها، بچه ها و نرهای نابالغ با هم و جدا از دسته نرهای مسن زندگی میکنند.

گاهی ماده های پیر یا بدون بچه نیز با نرها مشاهده می شوند.

نرهای پیر زندگی انفرادی را ترجیح می دهند و هر گروه دارای سلسله مراتبی است که به وسیله تهدید کردن، شاخ زدن، لگد زدن و تعقیب کردن مشخص میشود، حس شنوایی و بویایی قوی است. به خوبی شنا می کنند در تابستان و به خصوص در فصل جفتگیری مرال ها علاقه زیادی به مالیدن خود در لجنزار ها دارند معمولاً در اواخر غروب از جنگل خارج می شوند و تا اوایل صبح در زمینهای باز چرا می کنند ولی روزها را در مناطق انبوه جنگلی به استراحت می پردازند.

مرال ها گیاه خوار و نشخوار کننده هستند و از علوفه، جوانه، برگ های جوان، قارچ و تمشک تغذیه می کنند. وضعیت تولید مثل آنها به گونه ای است که معمولاً در اواسط شهریورماه جفتگیری شروع شده و تا اواسط مهر ادامه می یابد همه سال در این فصل ماده ها در محل های مشخص جمع می شوند و نرها نیز محل زندگی خود را ترک کرده و به ماده ها می پیوندند

در این زمان بین نرها جدالهایی برای تعیین قلمرو و تشکیل حرمسرا در می گیرد که با شاخ زدن، صدا دادن و پاشیدن ادرار همراه است در این زمان مرال های نر جوان یا ضعیف به بیرون رانده می شوند ولی آنها گاهی اوقات در اطراف حرم سرا مانده و منتظر فرصتی برای جدا کردن ماده و جفت گیری با آن هستند. نر های غالب گاهی متجاوز از ده ماده را اختیار می گیرند، ولی به ندرت پدر بیش از چهار فرزند می شوند. در فصل جفت گیری در اکثر زیستگاه های مرال صدای نرها که به گاو بانگ معروف است، شنیده می شود. شکارچیان با تقلید این صدا مرال های نر را به مبارزه می طلبد و از فاصله نزدیک آنها را شکار میکنند. در گذشته که در زیستگاه مرال ها بیر وجود داشت گاهی به جای مرال، بیر به سراغ شکارچیان می آمد. مرال ها معمولاً در مناطق باز جفت گیری میکنند.

دوره آبستنی حدود ۲۴۰ روز است، یک بچه میزاید که وزن آن ۱۳ تا ۱۸ کیلوگرم است. بچه ها بعد از تولد قادر به راه رفتن و دویدن هستند ولی مادر معمولاً ترجیح می دهد آنها را به مدت ۲ تا ۳ هفته در بین علف های بلند مخفی کند خال های سفید رنگ روی بدن بچه ها آنها را از دید طعمه گیرها مخفی می کند. دوران شیرخوارگی با جفت گیری مجدد مادر پایان می یابد و تا یک سالگی وابسته به مادر اند و حدود یک و نیم سالگی بالغ می شوند طول عمر در اسارت حدود ۲۵ سال است.

وضعیت فعلی مرال در ایران

دشمن طبیعی مهم مرال، پلنگ و گرگ است. همه ساله تعداد زیادی مرال توسط شکارچیان شکار می شوند ولی به علت داشتن قدرت استتار خوب، حس شنوایی قوی و زندگی در مناطق صعب العبور جنگلی، در حال حاضر خطری جدی نسل این حیوان را تهدید نمی کند اما با توجه به قطع بی رویه درختان جنگلی و تخریب زیستگاه ها احتمال دارد در آینده نه چندان دور نسل آنها در معرض خطر انقراض قرار گیرد. بررسی های اخیر نشان می دهد که در حال حاضر در برخی از مناطق گیلان و مازندران تعداد مرال به شدت کاهش یافته است، در حال حاضر تعداد مرال در گلستانک واقع در منطقه حفاظت شده البرز مرکزی، سیاه استخر واقع در منطقه حفاظت شده دودانگه در مازندران و پارک ملی گلستان مشاهده می شود.

در سنوات اخیر تعدادی مرال از پارک جنگلی قرق گرگان به محوطه محصور در جنگل های آینه لو واقع در منطقه حفاظت شده ارسباران استان آذربایجان شرقی و منطقه فندقلو شهرستان نمین از توابع استان اردبیل منتقل شده و جمعیت آنها رو به افزایش است.

بازدید از موزه تاریخ طبیعی استان اردبیل

جهان امروز بیشتر احساس می‌گردد. لذا موزه‌های تاریخ طبیعی می‌توانند اندیشه و احساس اقشار مختلف مردم را در مورد جلوه‌های تنوع زیستی و خطر انقراض گونه‌های کمیاب جانوری و گیاهی برانگیزند.

به گزارش مسول موزه در این مرکز ۱۸ گونه پستاندار، ۸۵ گونه پرنده، ۲۰ گونه ماهی و ۱۲ گونه خزنده و دوزیست تاکسیدرمی شده و ۱۱۳ اکواریوم گونه‌های زنده از انواع آبزیان آبهای استان و دیگر اکوسیستم‌های آبی کشور، و ماهیان تزئینی و آکواریومی وجود دارد.

بخش‌های دوران آفرینش و دیرینه‌شناسی در منظومه شمسی، دوران‌های مختلف زمین‌شناسی و مراحل تکوین حیات و تحول اجتماعات زیستی نیاز در این موزه در تابلوهایی جهت بازدید وجود دارد.

بازدید از موزه تاریخ طبیعی اردبیل در مورخه ۸/۲/۹۷ برگزار گردید. موزه تاریخ طبیعی اردبیل از جمله مکان‌های فرهنگی، اجتماعی، آموزشی، تحقیقاتی و نمایشگاهی می‌باشد که می‌تواند علاوه بر شناساندن هر چه بیشتر زیست بوم‌های مختلف و گونه‌های حیات وحش و پوشش گیاهی منطقه، ارزش حفظ و نگهداری تنوع زیستی را نیز به اقشار مختلف مردم جامعه یادآوری نماید.

لذا کانون محیط زیست دانشگاه محقق اردبیلی با همکاری گردشگری و ایرانشناسی تصمیم به بازدید از این موزه گرفتند و با توجه به این اصل مهم که بقای زندگی بشری به بقای طبیعت بستگی دارد، از این رو اهمیت پژوهش در حیطه علوم طبیعی و نقش موزه‌های تاریخ طبیعی در اشاعه دانش و فرهنگ زیست محیطی در

کانون محیط زیست
 با همکاری
کانون گردشگری برگزار می‌کند:
بازدید از موزه تاریخ طبیعی اردبیل
 روز شنبه ۹۷/۲/۸ ساعت ۱۴-۳۰/۱۱

 به سید فرحناز نواز نوری که از مورخه بازدید می‌کند به صورت رایگان در اردوی جنگل منطقه حضور پیدا می‌کند.

اولین نشست منطقه ای گروه های دانشجویی حامی محیط زیست و منابع طبیعی منطقه ی شمالغرب کشور

این نشست در روز ۲۳ آذر ماه ۹۶ به میزبانی استان زنجان و در سالن شهید شهریار مجتمع جهاد دانشگاهی زنجان برگزار شد.

خلیل آقاجانلو مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان زنجان گفت: بدون حضور جوامع محلی و مردم و دخالت آنان در امور، حفظ منابع طبیعی و محیط زیست امکان پذیر نیست. توانمندسازی جوامع محلی و مدیریت یک پارچه منابع طبیعی کشاورزی سبب حفظ منابع طبیعی پایدار با مشارکت و کمک مردم، فرهنگ سازی حفظ و احیای محیط زیست و گونه های نادر گیاهی و جانوری می شود.

با اجرای طرح توانمندسازی جوامع محلی و مدیریت یک پارچه منابع طبیعی کشاورزی و در درازمدت، این دستاوردها حاصل می شود. ظرفیت سازی بر مبنای دانش بومی مردم محلی، افزایش قدرت درک و فهم از طبیعت و نیز شدت گستردگی و پیامدهای تخریب منابع طبیعی متعلق به آن ها از اهداف اجرای این طرح به شمار می رود. مشارکت مردم در هر پروژه ای ضامن اجرا و پایداری آن پروژه است و این مسئله در حفاظت از منابع طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردار است، زیرا مسائل مربوط به محیط زیست و منابع طبیعی با زندگی جوامع محلی آمیخته است و توفیق هر نوع برنامه ای نیازمند مشارکت این جوامع خواهد بود.

سیدرضا موسوی مشکینی مدیرکل حفاظت محیط زیست استان زنجان با تاکید بر توسعه فعالیت های مردمی در حوزه محیط زیست، گفت: فعالیت مردم و جوانان در این حوزه ضامن حفاظت درست از داشته های مان خواهد بود. حفاظت از محیط زیست در ارتباط مستقیم با مردم قرار داشته و سازمان های مردم نهاد می توانند کمک بزرگی برای حفاظت از این ذخایر باشند.

البته نباید به این مقدار از کار بسنده کرد و باید تلاش شود از این ظرفیت بالقوه به بهترین نحو استفاده کرد و حضور جوانان می تواند نویدبخش این باشد که کارهای خوبی در این بخش انجام دهیم. حضور سازمان های مردم نهاد و فعالیت آن ها در حوزه محیط زیست فشارها را بر طبیعت کم کرده و می تواند مانع تخریب بیشتر محیط زیست شود. این افراد خود باید برای تقویت فعالیت های شان تلاش کنند و با استفاده از تجربیات یکدیگر فضا را برای پیشبرد اهداف فراهم کنند.

ISNA PHOTO
Uttas Shaloon

مهدی عباسی رئیس جهاددانشگاهی استان زنجان گفت: دانشجویان در جامعه با توجه به اعتمادی که در جامعه به آن‌ها می‌شود، می‌توانند فرهنگ حفظ محیط زیست را نهادینه کنند. در حال حاضر فرهنگ حفظ محیط زیست در کشور پایین بوده که بخش از آن به دولت و بخش دیگر به خود مردم در جامعه بازمی‌گردد.

رعایت مسائل زیست‌محیطی باید از خود فرد آغاز شود و کار مهمی که تشکل‌های دانشجویی می‌توانند انجام دهند این است که حفظ محیط زیست و رعایت مسائل زیست‌محیطی را در جامعه ترویج دهند و این مهم را به صورت فرهنگی در جامعه نهادینه کنند. گاهی دیده شده که حرف و یا عملکرد دانشجویان حتی بیش از بخش‌های دولتی در میان مردم و جامعه پذیرفته می‌شود و با توجه به اعتمادی که در جامعه به دانشجویان وجود نداشته باشد، اگر خود این دانشجویان مسائل زیست‌محیطی را رعایت نکنند، مشکلات موجود در این حوزه حل نخواهد شد. گاهی در استان‌ها شاهد این هستیم که در کارگروه‌های تسهیل و رفع موانع تولید بهای ایجاد اشتغال تخریب و از بین بردن محیط زیست است که این مهم خود عاملی برای افزایش بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی در جامع می‌شود. دانشجویانی که در تشکل‌های دانشجویی فعالیت می‌کنند باید علاوه بر اینکه در فعالیتهای اجتماعی الگو هستند در امور درسی و تحصیلی نیز الگو شوند تا برخی فرار از تحصیل و درس را دلیل حضور آنان در تشکل‌ها و فعالیتهای دانشجویی ندانند. باید بر همه آنچه که انجام می‌دهیم اعتقاد قلبی داشته باشیم تا به آنچه که به عنوان مطلوب و سرمنزل مقصود تعریف کرده‌ایم برسیم و نباید فراموش کرد که دانشجویان موتور محرک هر جامعه‌ای هستند که می‌توانند جوامع را به سمت پیشرفت و توسعه هدایت کنند.

ISNA PHOTO
Uttas Shaloon

خانم مهین گزانی نماینده کمیسیون ملی یونسکو در ایران گفت: زنان و دختران با توجه به جایگاهی که در خانواده دارند، جزو اولویت‌های یونسکو هستند. دانشجویان امیدهای روشن برای آینده کشور هستند و آینده این کشور به دست آنان رقم خواهد خورد. جوانان امانت‌داران همه منابع و طبیعت در آینده هستند که باید همچون وکیلی امانت‌دار نگاهی همه‌جانبه بر همه مسائل و موضوعات داشته باشند تا محیط زیست و منابع طبیعی و خدادادی به دست آیندگان برسد.

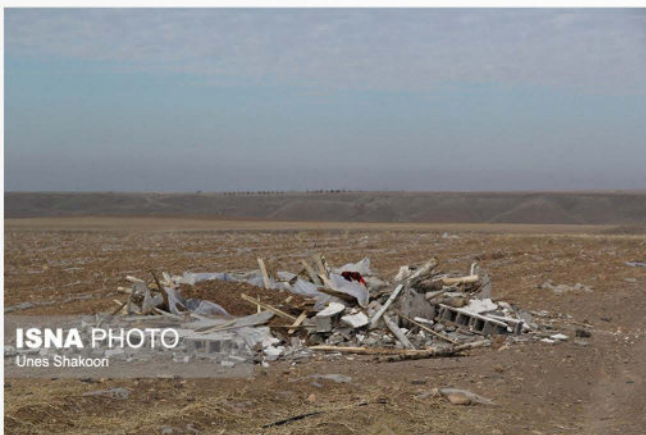
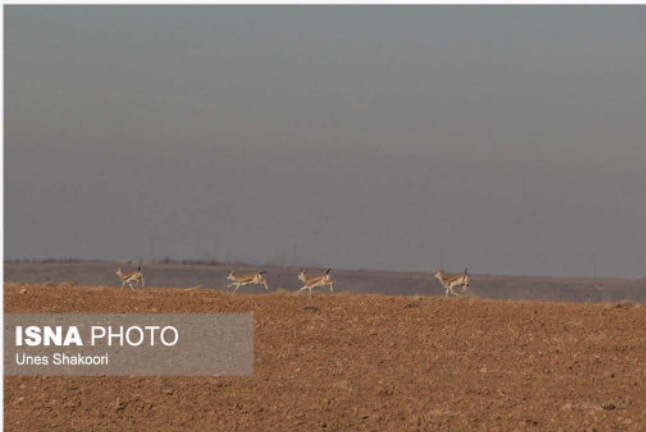
توجه به جوانان یکی از اولویت‌های یونسکو است که دانشجویان نیز به عنوان جوانان فعال در این جامعه از اولویت‌های سازمان یونسکو محسوب می‌شوند که می‌توانند طبیعت و محیط زیست را با توجه به آسیب‌هایی که بشر با دست خود به آن وارد کرده، حفظ و حراست کرده و به دست آیندگان برسانند. محیط زیست به وجود زنان اتکا دارد؛ چرا که زنان و دختران به عنوان مادران فرزندان آینده این سرزمین، مسئولیت مهم آموزش را در بنیان خانواده بر عهده دارند و این زنان و دختران می‌توانند تاثیر قابل توجه و چشم‌گیری را در مسائل زیست‌محیطی با آموزش پایه در خانواده به فرزندان خود، داشته باشند. زنان در خانواده می‌توانند با آموزش در حوزه‌هایی همچون مصرف آب، استفاده از منابع طبیعی و خدادادی، دوست با محیط زیست و ... از بروز مشکلاتی که جامعه با آن‌ها دست به گریبان است، جلوگیری کنند. دو ذخیره‌گاه در شمال غرب کشور وجود دارد که باید به آن‌ها توجه شود که یکی از این ذخیره‌گاه‌ها جنگل‌های ارسباران است که باید به لحاظ گونه‌های گیاهی، جانوری و حفظ و حراست مورد توجه قرار گیرد. همچنین دریاچه ارومیه که باید برای نسل‌های آینده حفظ و حراست شود. امیدواریم مناطق حفاظت شده افزایش یابد و مسائل زیست‌محیطی به صورت همه‌جانبه مورد توجه قرار گیرد. همچنین باید توجه داشت که در هر جامعه‌ای که جوانان برای انجام کاری همت کنند آن کار به درستی به سرمنزل مقصود خواهد رسید.

ISNA PHOTO
Uttas Shaloon

غلامرضا هادربادی مدیرکل ترویج و مشارکت‌های مردمی سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور گفت: تربیت تسهیل‌گر در فرهنگ‌سازی حفاظت از منابع طبیعی باید مورد توجه قرار گیرد. تربیت تسهیل‌گر در فرهنگ‌سازی حفاظت از منابع طبیعی گام نخستین است که باید مورد توجه قرار گیرد و اگر تسهیل‌گر واقعی تربیت شود، می‌توان به توسعه و حفظ محیط زیست امیدوار بود.

مهم‌ترین موضوع در توسعه روستایی تربیت تسهیل‌گران و آموزش این افراد و ذی‌نفعان و دستگاه‌های دخیل است و نباید از تاثیرگذاری این تسهیل‌گران غافل شد. بهتر است برنامه‌های آموزشی به سمت آموزش‌های غیررسمی که نتایج بهتری را در بردارد، سوق داده شود ولی اولویت‌بندی ناصحیح موجب عدم نتیجه‌گیری مثبت در این بخش شده است. پایان‌نامه‌ای که از کشاورز و ذی‌نفع گرفته نشود هیچ سودی برای محیط زیست نخواهد داشت و باید بر روی این مسئله در کشور که چه تعداد از مشکلات کشاورزان پایان‌نامه نوشته شده است، توجه کرد. در حوزه آموزش و تحقیق باید نیازسنجی شده و ایده‌محور حرکت کرد، به طور کلی در آموزش به دلیل عدم انجام موارد فوق، آموزش‌های ارائه شده در کشور نتیجه نداشته است.

بازدید از منطقه دشت آهوان سهرین زنجان

حفاظت این منطقه اجتناب ناپذیر شد و در نهایت در بهمن ۵۷ با مصوبه شورای عالی حفاظت محیط زیست در قالب بخشی از منطقه حفاظت شده سرخ آباد تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار گرفت. مهمترین گونه‌های گیاهی منطقه را پیچک، تاتوره، گون، خارشتر، ریش‌بز، گز، درمنه‌دشتی، بومادران، بابونه، کاکوتی، درمنه، کلاه میرحسین، یولاف، ختمی، زرشک، ارغوان، داغداغان، شیرین‌بیان، گلپر و بید تشکیل می‌دهند. در ارتفاعات این دشت نیز قارچهای خوراکی (دنبالان)، ریواس، کنگر، کاکوتی، آویشن و برخی دیگر از گیاهان که مصارف خوراکی و دارویی دارند می‌روید که همه ساله تعدادی از ساکنین اطراف را برای جمع‌آوری این گیاهان به خود جذب می‌کند. وحوش و پستانداران دیگری نظیر گرگ، شغال، روباه معمولی، رودک، تشی، گراز، خرگوش و پرندگانی چون باقرقره شکم سیاه، کبوتر چاهی، کبک معمولی، سارگپه پابلند، عقاب طلایی، بحری، دلججه، انواع چکاوک، زنبور خوار، جغد کوچک، سارصورتی و طرلان علاوه بر این آهوی زیبا در این زیستگاه زندگی می‌کنند. اقلیم منطقه از نوع خشک و سرد بوده و دمای متوسط این منطقه ده درجه سانتی‌گراد، حداکثر دمای مطلق هوا سی و هشت درجه و حداقل دمای آن بیست و نه درجه سانتی‌گراد و متوسط رطوبت نسبی این منطقه سالانه هفتاد و یکدرصد است

منطقه دشت سهرین در فاصله ۱۵ کیلومتری شمال غرب زنجان قرار دارد، این دشت زیبا با وسعتی بیش از سی هزار هکتار در قسمت شمال شهر زنجان و تنها مأمن آهوان شمال غرب کشور است. در این دشت با چشمان غیر مسلح نیز می‌توان اعمال و نحوه زندگی آهوان را مشاهده کرد. علاوه بر این محوطه طبیعی و منطقه آبگرم سهرین، دارای آثار تاریخی متعددی نیز هست که از آن جمله می‌توان به ارگ تاریخی سهرین، حمام قدیم دشت سهرین اشاره کرد. دشت آهو خیز سهرین قسمتی از منطقه حفاظت شده سرخ آباد است که یکی از مناطق با ارزش ایران محسوب می‌شود. عرض متوسط این دشت ده تا دوازده کیلومتر و متوسط ارتفاع آن ۱۶۵۰ متر و شیب متوسط دشت سهرین دو تا سه درصد به سمت جنوب غربی است، این دشت جزء یکی از دشتهای مهم استان زنجان است که در جذب و جلب گردشگران داخلی و خارجی تاثیر گذار است. این اکوسیستم دشتی در گذشته از نظر اکولوژیکی به عنوان یک زیستگاه تابستانی و مهاجرتی برای آهوان محسوب می‌شد و این حیوانات به طور پراکنده از خردادماه تا آذرماه هر سال در این منطقه دیده می‌شوند اما به علت توسعه راهها، خطوط انتقال برق و گاز و توسعه شهرها و مراکز مسکونی، روند گذر آهوان را مختل و اثرات سوء خود را نمایان ساخت

چهارمین گرد همایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی

این گرد همایی با هدف معرفی گروه های دانشجویی حامی محیط زیست و مهیا کردن فضا برای ارتباط هر چه بیشتر این گروه ها با یکدیگر و همچنین تبیین راهکارهای مناسب به منظور ایجاد سیر بهبود در بخشی از معضلات محیط زیستی برگزار شد. چهارمین گرد همایی گروه های دانشجویی حامی محیط زیست با حضور دبیران منتخب گروه های دانشجویی در قالب هشت منطقه از سراسر کشور برگزار گردید.

نشست شوراهای مرکزی مناطق، برگزاری کارگاه های آموزشی با موضوعات، «روش شناسی فعالیت در شکل های دانشجویی» و «مدیریت پسماند»، برپایی کارگروه های «مدیریت پسماند، کارگروه آب و اکوتوریسم»، برگزاری پنل «نقش تأثیرگذاران در مدیریت بحران آب»، پاکسازی ساحل و ... بخشی از برنامه های این گرد همایی دو روزه بود. همچنین، در این برنامه مدیران و مسئولین از مجلس شورای اسلامی، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها و مراتع و آبخیزداری، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت نیرو، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و استان مازندران در برنامه حضور داشتند.

چهارمین گرد همایی گروه های دانشجویی حامی محیط زیست و منابع طبیعی، ۲۴ و ۲۵ مهرماه ۹۷ با همکاری جهاددانشگاهی استان مازندران در محل دانشگاه مازندران واقع در بابلسر برگزار شد. باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی، مرکزی است برای شناسایی، جذب، هدایت و همافزایی دانشجویان علاقه مند و فعال در زمینه فعالیت های حمایتی و حفاظتی از محیط زیست و منابع طبیعی. این باشگاه، متشکل از انجمن های علمی - دانشجویی رشته های مختلف دانشگاهی، تشکلهای، کانونها و گروههای فرهنگی و اجتماعی دانشجویی ثبت شده است که در عرصه محیط زیست، منابع طبیعی و توسعه پایدار فعالیت داشته باشند.

میرنیا، رییس دانشگاه مازندران در افتتاحیه چهارمین گرد همایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست تا میتوانید در خنکاری را ترویج کنید با تبلیغات گسترده و جامع از گسترش معضل قاقاق خاک جلوگیری کنید. مسئله ی مهاجرت مردم از جنوب به شمال کشور از اتفاقاتی است که آینده ی آشفته ای را برای کشور رقم میزند. اگر ذره ای دلتان برای محیط زیست میتپد، توجه به آن را در راس کارهای خود قرار دهید.

عیسی علیزاده، معاون فرهنگی جهاددانشگاهی در افتتاحیه چه ارمین گرد همایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست اگر قرار بود انسانها برای بهره مندی از مواهب الهی هزینه بپردازد، امروز محیط زیست اینگونه نابسامان نبود. عدم نگاه بلند مدت به برنامه ها و برخورد سلیقه ای با موضوعات مختلف تنها عامل بروز مشکلات محیط زیستی است. دانشگاهیان و دانشجویان در عرصه پاسداشت حفاظت محیط زیست نقش انکارناپذیری دارند.

ژیلا مهدی آقایی، مدیرکل دفتر مشارکت های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست در چهارمین گرد همایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست اعضای باشگاه دانشجویان و همه همیاران محیط زیست نباید کارهای خود را به برگزاری چند نشست و کارگاه خاتمه بدهند گذر از وضعیت نابسامان زیست محیطی در حال حاضر تنها با مشارکت های مردمی امکانپذیر است مشارکت فقط از طریق اطلاع رسانی عمومی امکانپذیر خواهد بود و عامل این اطلاع رسانی اعضای باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست هستند.

مهدی کاظمی خالدی، رییس سازمان دانشجویان جهاددانشگاهی در چهارمین گرد همایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی سازمان دانشجویان تلاش می کند برای پشتیبانی بهتر از باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست، با وزارت علوم، وزارت بهداشت و جمعی دیگر از مسئولان حمایت موثری را از باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست به عمل بیاورد. باشگاه دانشجویان در کنار همه نهادها و انجمن های محیط زیستی با جایگاه ویژه تری باید در جهت ترویج فرهنگ زیست محیطی گام بردارد. قدم جدی تری را در این عرصه در سال جاری با همکاری همه دانشجویان بر خواهیم داشت.

صوفی، عضو فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی در چهارمین گردهمایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی در کشور آلمان با وجود خاک مرغوب و حاصلخیز، نهال کاشته نمی شود، بلکه از درختهایی با سن بالاتر استفاده می شود تا برای قرن ها ماندگاری داشته باشند! ما نباید تنها به نهال کاری بسنده کنیم.

در سال ۱۴۱۴ چه سناریویی چشم انتظار محیط زیست کشور است؟ آیا وضعیت کنونی امیدوارکننده است؟

در وضعیتی کنونی هیچ چیز به جز آگاهی سازی و اطلاع رسانی به درد مردم نمی خورد خانم ها با توانایی هایی که دارند موتور اصلی تغییرات و افزایش کیفیت فعالیت های باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست هستند.

در این صورت دانشجویان فعال در حوزه محیط زیست می توانند در مسائل اجرایی و تصمیم سازی های کلان کشور حضور داشته باشند. باید بدانیم به غیر از مسئولیت های ملی، مجموعه ای از مسئولیت های منطقه ای و جهانی نیز داریم بنابراین همیشه ابتدا باید منافع ملی را در نظر بگیریم و بعد سعی کنیم جوامع منطقه ای و جهانی را از افکار و فعالیت های محیط زیستی خود منتفع کنیم. محیط زیست به دلیل نداشتن حاشیه سیاسی می تواند ما را به جوامع بین المللی پیوند بدهد. اکوتوریسم، آب و پسماند که در این گردهمایی مطرح شده سه مساله مهم کشور به حساب می آید و همه می دانیم که بحران آب و مدیریت نادرست پسماند معضلات اساسی است اما در مورد اکوتوریسم باید اشاره کنم که این حوزه به عنوان یکی از بهترین و نزدیک ترین سرمایه گذاری ها به حوزه محیط زیست، می تواند ضمن حفظ محیط زیست منجر به اشتغال زایی شود. فعالیت در حوزه های سنتی مثل آبخیزداری و بوم گردی می تواند مورد توجه قرار گیرد. این فعالیت ها هم به محیط زیست کشور کمک می کند و هم آورده اقتصادی دارد.

پروین فرشچی در اختتامیه چهارمین گردهمایی دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی کشور اظهار کرد:

فعالیت گروه های دانشجویی در حوزه محیط زیست علاوه بر اینکه می تواند بازوی علمی کشور به حساب آید، قابلیت آن را دارد که بازوی اجرایی نیز باشد.

همه می دانند که در شرایط حاضر وضعیت اقتصادی دشواری داریم و باید از آن گذر کنیم. در چنین شرایطی تنها عنصری که می تواند شان ایرانی ما را نشان دهد اتحاد و همدلی است. در این میان اتحادیه هایی مثل باشگاه دانشجویان، امیدبخش و اثرگذار هستند. پیشنهاد می کنم راهکارهایی که کارگروه ها مطرح کرده اند حتما در بیانیه چهارمین گردهمایی دانشجویان حامی محیط زیست گنجانده شود. به عبارت ساده تر از نظر من لازم است که راهکارهای مورد اجماع توسط گروه های دانشجویی به عنوان دستاورد چهارمین گردهمایی در بیانیه لحاظ شود. با توجه به تلاش بسیاری که دانشجویان برای ارائه راهکارها و تهیه بیانیه چهارمین گردهمایی دانشجویان حامی محیط زیست داشته اند پیشنهاد می کنم حتما در انتهای بیانیه برای خود زمان بندی به منظور تحقق راهکارها مشخص کنند. همچنین لازم است پیش بینی هایی برای جذب بودجه صورت گیرد. گروه های دانشجویی حامی محیط زیست برای اینکه بتوانند پل بین دانش و اجرا باشند باید جایگاه حقوقی و قانونی داشته باشند بنابراین پیشنهاد می کنم با توجه به اسناد بالادستی کشور از جمله سیاست های کلان محیط زیست و برنامه ششم توسعه جایگاه گروه های دانشجویی حامی محیط زیست مشخص شود.

- کیانی - داوود - ۱۳۹۴ - فرهنگ جغرافیایی استان اردبیل - انتشارات تبیان
- طهموریان - فرزانه - ۱۳۸۵ - اصول مدیریت محیط زیست - انتشارات دانشگاه تهران
- دلیری - مینو، بشیری بر - سهاره - ۱۳۹۶ - آلودگی محیط زیست - انتشارات ولی عصر (عج)
- شناسنامه تالاب های استان اردبیل - ۱۳۹۳ - اداره کل حفاظت محیط زیست اردبیل - چاپ اول
- سیمای محیط زیست طبیعی استان اردبیل ۱۳۹۳ - اداره کل حفاظت محیط زیست استان اردبیل - چاپ اول
- اولین کنفرانس آموزش فرهنگ و اخلاق زیست محیطی
- دومین کنفرانس برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست
- هادربادی - غلامرضا - مقاله بازاریابی و توسعه پایدار
- اولین نشست منطقه ای گروه های دانشجویی حامی محیط زیست و منابع طبیعی منطقه شمالغرب - زنجان ۱۳۹۶
- چهارمین گردهمایی باشگاه دانشجویان حامی محیط زیست و منابع طبیعی - بابلسر ۱۳۹۷
- سیاست های کلی محیط زیست پیرو سخنان مقام معظم رهبری
- روابط عمومی سازمان حفاظت از محیط زیست استان اردبیل
- روابط عمومی دانشگاه محقق اردبیلی uma.ac.ir
- پایگاه خبری ایسنا زنجان و گیلان www.isna.ir

شعار ایران دوستان

فرق طبیعت را با زباله دان می دانم.
می دانم که رودخانه وسیله ایاب و ذهاب زباله های من نیست.
می دانم که رودخانه شاهرگ حیات بخش کوهستان است.
من هنگام ترک طبیعت به پشت سر خود نگاه می کنم، مبادا زباله ای بر جای گذاشته باشم.
من به دوستان و هموطنانم که نسبت به پاک نگه داشتن طبیعت بی تفاوت اند، با لبخند تذکر می دهم.
من یک ایرانیم، دوستدار طبیعتم. وقتی آن را ترک می کنم، نه چیزی به آن اضافه کرده ام و نه چیزی از آن کاسته ام.
من و عزیزانم در طبیعت به ستون یک و در یک راستا حرکت می کنیم تا کمتر خاک و گیاهان را لگدکوب کرده باشیم.
من سخاوت طبیعت را می فهمم، آنچه از او می خواهیم به من خواهد داد: لذت، آرامش، شادی، زیبایی، سکوت.
من طبیعت را میراث پدران و سهم فرزندانم می دانم.
می دانم یک کیسه پلاستیکی کمتر در روز یعنی چه.
می دانم خرید در پاکت های کاغذی و چند بار مصرف یعنی چه.
می دانم کاغذ و پلاستیک و شیشه و فلز زباله نیستند.
می دانم که کاغذ بیشتر یعنی درخت کمتر.
می دانم که درخت کمتر یعنی پرنده کمتر، و می دانم آسمان بی پرنده یعنی چه.
من درس حفاظت از طبیعت را در مدرسه زندگی آموخته ام.
من یک ایرانیم، صحنه پرتاب زباله از خودرو قلب مرا می آزارد. جاده ها و ریل های آلوده در دل جنگل، دلم را به درد می آورد.
من یک ایرانیم. من حق حیات را برای همه حیوانات و گیاهان محترم می شمارم، پس هیچگاه و به هیچ بهانه ای در طبیعت، جان جاندار را نمی گیرم.
من عاشق خانه و خانواده ام هستم. پس هرگز خانه و خانواده پرندگان و حیوانات وحشی را نابود نمی کنم.
من یک ایرانیم، من هنگام صعود، از رقص سبکبارانه پرنده شکاری در آسمان غرق لذت می شوم و لذت عکس گرفتن از او را جایگزین شکار میکنم و همچنین زیستگاهش را تخریب نخواهم کرد.
من هنگام پیمایش دره ها از آواز آن سهره رنگین بال مسحور می شوم، پس جوجه هایش را به خانه نخواهم برد.
من یک ایرانیم، یک طبیعت گرد، نابودی نسل یوز ایرانی، گور ایرانی و روبه زوال رفتن حیات وحش سرزمینم، قلب مرا می خراشد.
من یک ایرانیم، من از شکار و شکارچی بیزارم.
من نیازی به گوشت قوچ و کبک و گراز وحشی ندارم. در شهر من به قدر کفایت گوشت سفید و قرمز موجود است.
من یک ایرانیم. من از تماشای جان کندن حیوانات وحشی لذت نمی برم.
من بر دیوار اتاقم هیچ عکسی ندارم که در آن، بر نعش گازی ایستاده باشم.
من هیچ دم روباهی یا شاخ گوزنی در خانه ندارم.
من یک ایرانیم. ردپای زباله را تا بلندترین قله ها و پست ترین دره ها و دورترین کویرها و انبوه ترین جنگل ها دیده ام و از خود پرسیده ام: جز انسان چه کسی به اینجا دسترسی دارد؟
من نمی توانم همه را اصلاح کنم. نمی توانم به همه تذکر بدهم. اما از خودم شروع خواهم کرد
اگر خواهان فرهنگ سازی در طبیعت ایران هستید، اگر خواهان باقی ماندن طبیعتی سالم برای نسل های آینده هستید، از اصلاح خود شروع کنیم.

با نظرات، پیشنهادات و انتقادات سازنده خود ما را در بهبود این نشریه یاری نمایید ...